

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a í San Pablo a'ímej í mej Roma a'uchéjme'ecaa

Pablo pu huá'ateujte'e

¹ A'ij nu jetze tejá'amuayu'use'e ne'íjna jime'e í nej ravaire'e í Ciríistu'u ti i'i Jesús. A'í pu na'antíhuau ineetzi, i nej i'i Pablo nej ni ne'íjna jín te'ará'asten a'ij ti a'ín tinaa'íjca. Ayee pu een jín na'avé'ehuaú huá'a tzajta'a í seica, nej ni tihua'utá'ixaate'en ne'íjna jime'e í niuucari ti jín Dios huá'a japua huániuuni.

² Jéjcuá imuá pu Dios ayén te'ataújratziiri'i ti ayén rí'i tihua'utá'an a'ímej í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. A'ij mú jín miyen ra'utéyu'uxaca'a me'íjna jetze í yu'uxari ti yen téjmi jemi hu-ateájturaa.

³ Ajta a'ín í niuucari, a'ij pu jime'en raxa a'íjna ti i'i yaujra'an pú'een, ti ajta airáane a'íjna jetze í David teecan. Ayee pu teja'uré'ene a'iné a'í pu teáatacan huanú'ihuaca'a matíj í seica.

⁴ Mí ajta a'ín í Dios, a'í pu á'iyen ayén ra'antíhuau'u ti nain jín antiújmua'areere a'íjna jime'e ti a'íjna jetze aráujca'anejca'a í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios a'íjna ti ayén raatamuá'a tíjín niyauj pu yee pú'een. Dios pu ayén nain jín tira'íjca tí'ij a'ín a'itáraa huá'a tzajta'a í mí'ichite. A'í pu a'ín pú'een a'íjna í ja'ati ti ayén

ántehuaa Jesús ti ajta i'i Círíistu'u. A'íi pu tavástara'a pú'een.

⁵ Círíistu'u nu jetze ra'ancuré'a a'íjna ti jín í Dios r'íi tinaatá'a nej ni niyen jetzen me'ecan á'ura'ani huá'a tzajta'a í teite nej ni niyen hua'utá'inen mej mi ra'ará'astijre'en me'íjna í tavástara'a me'íjna jime'e mej té'antzaahuaté'en, naími'i í teite í mej yen chaanaca japua huachéjme.

⁶ Seajta mú'een, mú'een xu seajta huá'a jetze ajtémecan a'íime í teite, í ti Dios ajta amua'antíhua'u mú'ejmi sej si jetzen ajtémecanta xá'ara'ani í Jesús ti ajta i'i Círíistu'u.

⁷ A'íjna yu'uxari jetze nu niyen tejá'amuyau'use'e naíjmi'ica mi sej se'uun huachéjme se'újna u Roma, mú'een í ti Dios já'amuaxe'eve'e, ti ajta amua'antíhua'u sej si jemin seíre'e xá'ara'ani. Ché'e ayén teja'uré'enen ti a'ín í Dios, í tej rájya'upua, ajta í tavástara'a, a'íjna í Jesús ti ajta i'i Círíistu'u, miché'e me'ín r'íi tejamuata'an, majta amua'anpuá'ajte'en.

Pablo pu nu'u raxí'eve'e ti huaja'uvé'emuaare u Roma

⁸ Amuacaícan jime'e, ayée nu naíjmi'i r'íi tiratá'aca ne'íjna í Dios í nej ravaire'e ne'íjna jime'e sej siyen tirá'astijre'e í Dios. Jamuan í Jesús ti ajta i'i Círíistu'u, ayée nu r'íi tiratá'aca, a'iné nain japua í chaanaca mu'uri ramua'aree sej siyen té'atzaahuaté'e.

⁹⁻¹⁰ Ajta a'ín í Dios, í nej ravaire'e nain jín a'achú nej a'anca'anéecan jín niyen tihua'utá'ixaate'en í niucari ti jíme'en raxa a'íjna ti yaujra'an pú'een í Dios, a'íi pu tirú'umua'aree nej ja'anáj ti na'a niyen

amua'utámua'areeri'i netí'ijtá rahuavíraj ná'aye'i. Ayee nu tí'ijhuavii ti ayén neetá'acare'en í Dios nej ne'uun á'amuaamuaare ná'ara'ani ti pua'a ayén Dios tirá'aca'ane.

¹¹ Jéihua nu á'amuaaseijrami'i nej ni ca'aníjra'a amuaatá'an sej si se'íjna jetze araújca'anen í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios sej si jaítze'e te'utáviicua'i.

¹² Jee xaa ne'u, ayée nu tí'ijxe'eve'e inee, tej ti tiyen che'atá tena'a ca'aníjra'a huatáta'an ite-jmi jemi, a'íjna jime'e tej taxí'ej té'atzaahuatete taxí'evi'ira'a jime'e.

¹³ Ayee nu neajta tí'ijxe'eve'e, ne'ihuaamua'a, sej siyen ráamua'aree nej mu'ití niyen raaxí'epi'intare nej ne'uun a'atanén mú'ejmi jemi. Tíj na'a nej amuacá niyen tiraaxí'epi'intare nej niyen huárini, tíj na'a ti yú e'iré'ene, ti'tíj pu naatá'ijmiijri'i nej ni caí ne'uun á'ume'en. Ayee nu tí'ijxe'eve'eca'a nej niyen che'atá nena'a tiraamuá'itín mú'ejmi jime'e í nej jín tiu'utátuiire'en í Dios jemi a'ij nej neri tiraamuá'iti huá'a tzajta'a í seica í teite í mej seij chuéjra'a japua huachéjme.

¹⁴ Ayee nu neri ne'íjna jín te'atánratziiri'i í Dios jemi nej ni tihua'utá'ixaate'en a'íime í mej raayí'iti hua'aniyuca a'íime í mej Grecia é'eme'ecan, nej ni neajta tihua'utá'ixaate'en a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan. Capu amín a'ij ti pua'a jeíhua mé té'umua'aree nusu ti pua'a mecaí ti'tíj a'ij té'umua'aree, naúche'e nu niyen tihua'utá'ixaate'esin naíjmi'ica.

¹⁵ A'ij nu jín jeíhua a'anca'anéecan jín niyen raxí'eve'e nej neajta tejámuaatá'ixaate'en í niu-

ucari jime'e ti jín Dios a'amua japua huániuuni, mú'een, mi sej Roma é'eche.

Ti té'evicuá'i í niuucari

¹⁶ Capu netévi'iraste'e a'íjna í niuucari, sino a'íj nu jín rí'i tiratá'aca í Dios, a'iné í niuucari jetze pu me'ecan í muári'eri'ire'ara'an í Dios í ti jín huá'a japua huániuuni naíjmi'ica í mej ra'ará'astijre'esin, amuacaícan a'íime í mej Israel jetze ajtème'ecan, majta á'iyen a'íime í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan.

¹⁷ A'íjna í niuucari jetze pu ajta sejire'e a'ij ti huaríj í Dios mej mi me'ín teite miyen rí'éene'ecán jín huateáturan í jemin. Ayee mú xaa ne'u rí'éene'ecán jín huateáturaasin í Dios jemi tíj na'a rusén jime'e, me'íjna jime'e mej meri té'atzaahuate'e. A'íj pu jín ayén té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze tíjín: “A'íjna ti urarí'ene'acan jín huateájturaa í Dios jemi í ru tzajta'a, a'íi pu ruurican huateáturaasin a'íjna jime'e ti araújca'ane a'íjna jime'e ti té'atzaahuate'e.”

Naími'í mú á'atura í Dios jemi

¹⁸ Mí ajta, júte'e pu e'evé'eme'ecan a'íjna ti jéjre'e sejire'e ti rí'i huápi'í niu'ucami'í í Dios a'íjna jime'e a'ij mej ricí í teite a'íjna ti a'ij pua'a 'een, a'íjna jime'e í mej meri mé rúurie í Dios, majta a'ij pua'a tihú'ájcha'íi í ruxí'ej teite, majta miyen tihú'á'ijmí mej caí ché'e ranajche í Dios tzáahuati'ira'a jime'e. Ayee mú 'een jín huá'aruure mej mi a'ij pua'a tí'ítete'ítesta muá'ara'ani.

¹⁹ Ajta tíj na'a ti ayén í'iri'iri ti ja'atí ayén tirá'amitíejte'e a'ij ti 'een í Dios, matíj mena'a

pua'amé í teite miyen tirú'umua'aree í ru tzajta'a a'iné Dios pu ruseij ari hua'utaseijrate.

20 Tíj na'a ti Dios raatétaahuaca'a í chaanaca ti yú e'iré'ene, temua'a pu naa ayén tihuá'amitiejte'e á'aye'i a'íime a'íjna í tej caí rasise'i tají'i jime'e. A'íi pu xaa ayén tirá'amitiejte'e á'aye'i a'ij ti 'een í muári'eri'ire'ara'an í Dios, ajta ti ayén huateáturan tíj na'a ti yú auca'ití a'ame, tíj na'a rusén jime'e, a'iné ayée pu 'een í Dios. Ayee pu tirá'amitiejte'e á'aye'i a'íjna jime'e ti Dios ari raatétaahuaca'a. A'íj pu jín, capu rí'irí ti ja'atí ayén jetzen seij té'ujpuaapua'are'en. A'íime mú rujímua'a miyen pú'een.

21 A'íi mú ramua'atejca'a í Dios. Majta raatéxíeehuataca'a me'íjna jime'e mej caí ché'e ranajcheca'a me'íjna ti i'í Dios, camu majta rí'i tiraatá'acare'e. Mí majta a'íime, a'íj mú jetze ucájrupi mej me'íjna jetze tiú'umua'ati í mua'atzíira'a ti caí ti'itíj vaire'eca'a. Capu ché'e huatári'iristareca'a ti ayén tihua'utámitiejte'en tzáahuati'ira'a jime'e.

22 Matí'ij mauj miyen tí'ixajtaca'a tíjín teen tu yee rí'i metíteumuámua'aree, capu ayén te'irájraa. Jaitze'e mú caí mé uumuámua'aree muá'araa.

23 Ayee pu tihuá'aruurejca'a asta mena'a caí raatapuá'ajtaca'a mej miyen rí'i tiraatá'an me'íjna í Dios ti caí ja'anáj mi'ini. Ayee mu'u seij huatánajcheca'a ti ayén seijre'e tíj tevi na'ari tíj pina'a nusu tíj ti'itíj ti muáacuaca ajta'íicajmee ca'ín ti'itíj ti á'usinuuren.

24 A'íj pu jín Dios ayén mé hua'uhuá'axi mej mi miyen ra'ará'astijre'en naíjmi'i tíj na'a ti a'ij pua'a 'een ti ayén tihuá'amitiejte'e í huá'a tzajta'a, ti'itíj

ti na'a ti a'ij pua'a 'een í mej jín huaújtemua'ave'en. A'íí mú majta miyen tí'ijrí'irée muá'araa í ru jetze t́j na'a ti tiu'utévi'iraste'e.

²⁵ Ayee pu a'íjna jín tihua'uruu a'iné a'íí mú ya'uhuá'axi me'íjna ti jíme'en raxa í Dios tzáahuati'ira'a jime'e mej mi ra'ará'astijre'en me'íjna ti hua'ítzi na'a pú'een. A'íí mú miyen hua'uté najcheca'a, majta hua'utévai a'íimej ti Dios huá'utaahuaca'a. Camu ché'e mi rava'ire'ecu muá'araa me'íjna í Dios, í tej tiyen rí'i tiratá'aca t́j na'a rusén jime'e. Ché'e ayén teja'uré'enen.

²⁶ A'íj pu jín Dios ayén hua'utá'a mej mi miyen ra'ará'astijre'en tí'it́j ti a'ij pua'a éene'ecan jín huiránineica í huá'a tzajta'a, t́j na'a ti tiu'utévi'iraste'e. Ajta a'íime í mej 'uuca í mej huá'a jetze ajtème'ecantaca'a, a'íí mú tiratépuaapua'ajtehua'a mej miyen tite'enteújnaxca teteca jamuan a'ij ti a'íin Dios tihua'uteájtuaa. Ayee mu'u 'een jín huar'íj mej mi miyen seicié huárini ti caí a'íin Dios ayén éeni'íci'e tihua'uteájtuaa.

²⁷ Majta a'íime í teteca, ayée mú che'atá mena'a tiratépuaapua'ajtehua'a mej miyen tihua'anteánaxcan í 'uuca a'ij ti tiraaxí'epi'íntare í Dios. Ayee mú éeni'íci'e huar'íj me'íjna jime'e mej ruxí'ej teteca jamuan huaújxana'acira'aten a'íjna jime'e í ti a'ij pua'a 'een ti huá'a tzajta'a huiiráninei. Ayee mú huar'íj me'íjna jime'e ti tiu'utévi'iraste'e í ruxí'ej teteca jamuan. A'íj pu jín pu'uri tihua'ucí'i a'ij ti tiraavíjte'e a'íjna jime'e í mej jeíhua huápi'i a'ij pua'a huar'íj.

²⁸ Ajta, a'iné capu ayén tihua'amitiejte'eca'a ti ayén raavíjte'eca'a mej miyen ráamua'ati í Dios, a'íí pu ayén hua'utá'a mej miyen tiú'umua'ati a'ij mej

tirájteu ruj#mua'a a'íjna jime'e í rumua'atzíira'a. Aye'e mu'u huaríj me'íjna jime'e ti caí ti'itíj vaire'e, ajta mej mi miyen tí'ijri'irée tíj na'a ti caí ayén tiraavíjte'e.

²⁹ Nain pu huá'a jemi seijre'e ti a'ij pua'a 'een. A'íj mú jín huaújxana'acira'ataca'a, majta a'ij pua'a titetiújcha'íica'a. Jé'ecan mú tí'inecua'atzeca'a. Jee xaa ne'u a'ij mú pua'a tí'iteteitestaca'a. A'íj mú jetze ucájrupi: a'íi mú ti'iteúra'ate'ecare'e í ti'á'ara'an í ruxí'ej tevi. Majta tí'itecui'ica. Jéihua mú majta ruté'axi'icaa. Majta rucuanamuajca'a ruj#mua'a. Majta mú a'ij pua'a huá'aruurejca'a í ru'íhuaamua'a. Jee xaa ne'u, ayée mú rici. A'ij mú pua'a tiú'ujjepe'e.

³⁰ Hua'ítzi mú jín tihuá'a'ixaate'e í ruxí'ej teite, majta rájcha'íire'e í Dios. Majta ruxí'evi'ira'a jín hua'utéxieehuataca'a í ruxí'ej teite. Majta á'ujtzaahuate'e. Aye'e mú ruseíjrataca'a mej nu'u huáp'i ruxe'eve'e. A'íj mú majta jetzen ucájrupi a'ij mej ye'í huárini mej mi a'ij pua'a tihua'utzeíjrajmua'an. Camu majta huá'astijre'e í ruvaúsismua'a.

³¹ Camu a'atzu miyen tí'ijri'ire ti xí'epi'in 'een seijre'e. Jéihua mú majta caí araúrate í mej jín te'ataújratziiri'i. Camu majta huá'axe'eve'e í ruteítestemua'a. Camu a'atzu xaa ne'u hua'acu'uvée muá'aye'i í ruxí'ej teite.

³² Rumua'atzíira'a mú jín tirú'umua'aree a'ij ti Dios ari tiraaxí'epi'intare ti ayén tiraavíjte'e ti ayén tiráaci'ti ti huámi'ini a'íjna í ja'ati ti ayén tí'ijri'ire. Capu huá'a jetze ruxe'eve'e. Maúche'e mú miyen rici. Majta ca'aníjra'a hua'atá'aca í seica mej mi miyen che'atá mena'a tí'ijri'irée muá'ara'ani.

2

Dios pu tzáahuati'ira'a jín tihuá'axijte'e í teite

¹ Pajta mú'ee, ja'atí pej píríci, ti pua'a piyen seij jetze tí'ijpua'ajte'e í a'axí'ej tevi ti'itíj jíme'e. Capu ri'irí pej piyen tiu'utaxáj yee capej a'ín pu'éene'e í pej jín piyen huaríj ti'itíj ti a'ij pua'a 'een. Mú'ee pej aseíj á jetze tiá'apua'ajte'e pe'íjna jíme'e pej piyen che'atá pena'a ti'itiá'acha'íi a'ij ti a'ín ti'itiújcha'íi a'íjna í pej jetzen ti'itíj jín tí'ijpua'ajte'e.

² Teajta iteen, ayée tu ramua'aree ti a'ín Dios ayén tihua'uxijte'en tzáahuati'ira'a jíme'e a'ímej í mej miyen a'ij pua'a titetiújcha'íi.

³ ¿Ni qui ayén timuá'amitiejte'e ti caí Dios puaíjtzí muaatá'asin, mú'ee mi pej piyen che'atá pena'a a'ij pua'a ti'itiá'acha'íi tíj ajta a'ín a'ij pua'a ti'itiújcha'íi í pej jetzen tí'ijpua'ajte'e ti'itíj jíme'en?

⁴ ¿Ní qui mú'ee pej raatéxiehuataca'a pe'íjna í Dios ti jeíhua huápi'í rí'í timuaatá'aca, ti ajta mua'acu'uvée á'ayel'í? Aúche'e pu té'eviicua'í mú'eetzi jíme'e. ¿Ni caí ti'itíj mú'eetzi jetze tásiseiri ti Dios ayén rí'í timuaatá'aca pej pi seicié tiú'umua'ati í jemin?

⁵ Mí pajta mú'ee, ¿a'iné pej pi peri ra'iteána í á'axiejniu'uca pej pi caí seicié tiú'umua'ati í Dios jemi? Ayee pej ramuá'itíci ti a'ín Dios jeíhua huápi'í puaíjtzí muaatá'asin a'ájna xicájra'a jetze ti jetzen ayén huataseíjre'en á jéjre'e í Dios tí'ij nain jín tité'axijte'en tzáahuati'ira'a jíme'e.

⁶ A'í pu Dios nu'u ja'atí ayén tiu'utá'asin a'ij ti nu'u tiraavíjte'e seij ajta seij.

⁷ Majta seica, a'í mú í mej miyen té'eviicua'í mej miyen rí'í titetiújcha'íi me'íjna jíme'e mej miyen

rahuauhuau ti Dios ayén rí'i tihua'utá'an, ti a'ín ajta ve'ecán jín tihua'uta'aíjte'en, ti ajta ayén tihua'utá'an mej mi ruurican huateáturan í jemin tíj na'a rusén jime'e, ayée pu xaa ne'u tihuá'aci'iti mej ruurican huateáturan í Dios jemi tíj na'a rusén jime'e.

⁸ Ajta a'íime í mej rujímua'a mena'a rájteuve, majta caí á'ujca'ane mej miyen ra'ará'astijre'en a'íjna jime'e ti ayén ti'ayajna, sino a'í mu'u me'íjna jín ra'ará'astijre'e me'íjna ti huá'a tzajta'a huiráninei ti a'ij pua'a 'een, ayée pu tihuá'aci'iti ti Dios ayén hua'ajteá'axi'isin. A'ij pu pua'a tihua'utá'asin í puaíjtzi a'íjna jime'e ti niu'ucami'i.

⁹ Matíj mena'a pua'amé í mej a'ij pua'a titetiújcha'íi, jé'ecan pu hua'utamuarí'eriste'esin. Dios pu huápi'i puaíjtzi hua'utá'asin, amuacáí a'ímej í mej Israel jetze ajtéme'ecan, ajta á'iyen a'ímej jemi í mej seij chuéjra'a japua huachéjme.

¹⁰ Majta a'íime, matíj mena'a pua'amé í mej rí'i titetiújcha'íi, Dios pu ayén rí'i tihua'utá'asin. A'í pu ajta ve'ecán jín tihua'uta'aíjte'esin. Temua'a pu naa hua'anpuá'ajte'esin tíj na'a rusén jime'e. Ayee pu xaa ne'u tihuá'aci'iti a'ímej í mej Israel jetze ajtéme'ecan, majta a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

¹¹ Ayee pu tél'eme a'iné naími'i mú ruxí'ej 'een í Dios jemi.

¹² Matíj mena'a pua'amé í mej caí ja'anáj ra'ancuré'a í niuucari í mej jín tí'aijta, ayée mú majta á'apua'aren. Mí ajta Dios pu caí huá'axijte'esin a'íjna jime'e í niuucari. Majta a'íime í mej ra'ancuré'a me'íjna í niuucari, ti pua'a miyen ti'itíj jín até'itze'ara'an, matíj mena'a

pua'amé, a'íjna í niuucari, a'í pu xaa tí'tíj jín huá'a jetze te'ujuá'ajte'esin.

¹³ Ayee pu'u, a'iné a'íime í mej urarí'ene'acan jín huateáturaasin í Dios jemi, camu miyen huateáturaasin me'íjna jime'e mej ranamua me'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta. Camu xaa ne'u, sino ayée mú xaa urarí'ene'acan jín huateáturaasin í Dios jemi tí pua'a miyen ra'ará'astijre'en a'ij tí tirá'axa a'íjna í niuucari.

¹⁴ Jee xaa ne'u, a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, í mej caí ja'anáj ra'ancuré'a í niuucari, tí pua'a miyen ra'ará'astijre'en a'ij tí tí'ixa me'íjna jime'e mej a'ij tirájteu í ru tzajta'a, ayée pu a'íjna jín huataújmua'a mej ru tzajta'a a'ij tirájteu me'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta.

¹⁵ A'í mú miyen tí'itaseijrate'e tíj na'a a'ij tí a'ín tí'ijxe'eve'e í niuucari í mej jín tí'aijta. A'í pu seijre'e í huá'a tzajta'a. Tzáahuati'ira'a pu jín hua'atá'aca mej xaa tirú'umua'aree a'ij tí tí'ijxe'eve'e a'íjna í niuucari. Ayee pu huá'a jetze tí'ipuaapua'ajte'e í huá'amua'atziira'a, ajta a'í pu tihua'atá'uuni'iraca.

¹⁶ Ayee pu té'eme a'ij nej tejá'amuamua'ate. A'ájna xicájra'a jetze tí jetzen nain jín antiújmua'areere a'ame a'íjna í Jesús tí ajta í'í Círístu'u, Dios pu raatá'asin tí a'ín Círístu'u huá'axijte'en í teteca tíj na'a í mej jín miyen tiú'uruu avítzi jime'e.

A'íime í mej Israel jetze ajtémecan, ajta í niuucari tí Moisés raateájtuaa

¹⁷ Pajta mú'ee, tiché'e tiyen mú'heetzi jín tiu'utaxáj pej nu'u pe'íjna jetze ajtémecan í

Israél, pajta rá'astijre'e pe'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta, pajta piyen á'atzaahuate'e pe'íjna jime'e pej nu'u ranajche tzáahuati'ira'a jime'e í Dios.

¹⁸ ¿Ni qui ayén ti'ayajna, nusu peri ramua'aree a'ij ti a'ín tí'ixe'eve'e? ¿Ni pajta peri piyen raxí'epi'intare'e í ti í'ixi'epi'in pe'íjna jime'e pej temua'a naa tihuá'amua'ate pe'íjna jetze í niuucari í mej jín tí'ajta?

¹⁹ ¿Ni qui pajta piyen tí'imua'atze pej nu'u raayí'ti pej tihuá'umua'aten a'imej í mej caí ja'anáj tí'ihuaújmu'a'ate? ¿Na'ari pej nu'u raayí'ti pej tihua'utasejrate'en tzáahuati'ira'a jime'e a'ij ti 'een í Dios?

²⁰ ¿Ni qui piyen raayí'ti pej r'í' tihuá'umua'aten a'imej í ti caí ayén tihuá'amitiejte'e a'ij ti tiraavíjte'e, nusu piyen raayí'ti pej tihuá'umua'aten a'imej í mej caí xi huavaújse? ¿Ni qui ayén ti'ayajna pej piyen raayí'ti a'íjna jime'e í niuucari í mej jín tí'ajta, ti ajta ayén tzáahuati'ira'a jín té'eyu'usi'í? ¿Ni tzaa ayén tí'ivaire'e a'íjna í niuucari pej pi nain jín rú'umua'areere?

²¹ Tí' pua'a ayén ti'ayajna mú'eetzi jemi, mi pej seica tiú'umua'aten, ¿a'iné 'een jime'e pecá' piyen tiá'amua'ate asej? Mí pej piyen tihuá'amua'ate mej nu'u caí tiu'unáhua'an, ¿ai qui piyen caí tí'inahua'aj mú'ee?

²² Ayee pej pajta tihuá'ixaate'e mej nu'u caí ruxána'acira'ate. ¿Ni qui mú'ee pecá' axana'acira'ate? Mí ti caí mua'ará'anjche mej huá'anajche í mej caí dios pú'een, ¿ni pecá' piyen tí'inahua'aj huá'a teyujta'a tzajta'a?

²³ Mú'ee pej ca'anéri hua'atá'aca mej mi ratéxieehua í Dios a'íjna jime'e pej caí

ra'ará'astijre'e pe'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta. Mí pajta mú'ee, mú'ee pej ahua'atzaahuat'e pe'íjna jime'e í niuucari.

24 A'íj pu jín ayén té'eyu'usi'i, tíjín: “A'ij mú pua'a tiya'useíj í Dios a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan mú'ejmi jime'e.”

25 Tí pua'a piyen rá'astijre'e pe'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta, aj pu xaa ayén timuaatévaire'esin mej mi ráamua'aree í teite pej pe'íjna jetze ajtémecan a'íjna í Israél. Mí ajta, tí pua'a piyen tí'itíj jín auteáuran pe'íjna jetze í niuucari, ayée mú muáruuren matíj hua'arujca a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

26 Ajta, ja'atí tí seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, tí pua'a a'íin ayén ra'ará'astijre'en í niuucari í mej jín tí'ajta, ¿ni caí Dios ayén tiraatá'asin a'íjna í ja'atí tí ayén éene'en huateáuran a'ímej jemi í mej Israél jetze ajtémecan tíj í ja'atí tí ra'antisíjcheca'a í runavij? Jee xaa ne'u, ayée mú rici.

27 A'íjna í ja'atí tí caí ra'antisíjcheca'a í runavij tí ajta auj rá'astijre'e í niuucari í mej jín tí'ajta, a'í pu muá'axijte'en mú'eetzi a'íjna jime'e pej até'itza'ara pe'íjna jemi í niuucari. Capu amín a'ij pej peri ra'ancuré'a pe'íjna í niuucari, pajta ra'antisíjcheca'a í á'anavij.

28 Tí pua'a ja'atí ayée na'a tí'ijri'ire mé jéjre'e, capu ayén huataújmu'a'a tí a'íin í ja'atí tzáahuati'ira'a jín Israél jetze ajtémecan. Capu xaa ne'u. Ajta a'íin í ja'atí tí ayén ra'antisíjcheca'a í runavij, capu ayée na'a tí'ivaire'e tí ij ayén seíire'e á'ara'ani mé jéjre'e í huá'ire'ara'an jetze.

29 Capu ayén ti'ayajna ti ja'atí tzáahuati'ira'a jín Israél jetze ajtémecan a'ijna jime'e ti a'ín te'ará'astijre mé jéjre'e seijre'e. A'í pu'u xaa ruxe'eve'e ti a'ín nain jín araúrusten í ru tza-jta'a. Ajta, a'ijna í ti'ití ti tí'ivaire'e ti ij ja'atí ayén urarí'ene'acan jín huateáturan í Dios jemi, capu a'í na'a í mej miyen tí'ijri'ire í ruhuá'ira'a jime'e. Capu ajta a'í na'a píríci í ti té'eyu'usilí í yu'uxari jetze, sino a'ii pu a'ín píríci ti a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén rí'í ráaruuren í ja'atí í tzajta'an. Ajta a'ijna í mej jín rí'í tiraatá'asin a'ijna í ja'atí, capu huá'a jemi a'iránineica í teite sino Dios pu jemi airánineica.

3

Cirístu'u pu tá'ari'ira í tej jín auteájturaa í Dios jemi

1 ¿Ti'itájni jín a'ij rá'amua'araj a'ijna í ja'atí ti Israél jetze ajtémecan? ¿Ni qui ti'itíj a'ij tiraatéva'iri ti a'ín ra'antisíjcheca'a í runavij?

2 Ayej xaa ne'u. Jéhua pu tira'ancuré'asin, ajta mul'iicáca pu jín raatéva'iri, a'ijna jime'e ti Dios amuacá raateájtuaa í runiuuca a'ímej jemi í mej Israél jetze ajtémecan.

3 Mí majta seica, camu miyen tira'ará'astijre. ¿A'iné huataújmu'a'a a'ijna í mej cá miyen tira'ará'astijre? ¿Ni qui miyen ra'uré'uuna me'ijna ti jín Dios te'ataújratziiri'í?

4 Camu a'atzu xaa ne'u. Ché'e ayén éne'en í Dios jemi ti a'ín Dios rusej ayén tzáahuati'ira'a jín huateáturan tíj na'a rusén jime'e. Mí majta í teteca,

ché'e ayén éene'en mej tí'ihua'itaca. Ché'e ayén éene'en a'iné ayée pu té'eyu'usi'i tijín:
 Mej mi ráamua'aree ti ayén ti'ayajna
 a'ij pej peri tiu'utaxájtaca'a,
 pej pi tiu'utémua'itín pe'íjna jime'e
 matí'ij me'ín muá'axijte'en.

⁵ Tí pua'a ayén seijre'e ti Dios ayén urarí'ene'acan jín huateájturaa a'íjna jime'e tej caí rá'astijre'e iteen, ¿a'iné huataújmua'a amíjna? ¿Ni qui tiyen tiu'utaxáj a'ij mej tí'ixaxa'a a'íime í mej caí ramua'ate í Dios? Ayee mú tijín: “Capu nu'u xí'epi'ín rici í Dios a'íjna jime'e ti a'ín huataniú'ucan itejmi jemi.”

⁶ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e, ti pua'a ayén ti'ayajna a'ij mej tí'ixaxa'a a'íime, ¿a'iné auj tí'iri'iri ti a'ín Dios huá'axijte'en naíjmi'ica í mej yen huachéjme í chaanaca japua? Capu xaa ne'u a'ij tí'iri'iri.

⁷ Ri'iri'í ti ja'atí ayén tiu'utaxáj yee: “¿A'iné 'een jime'e Dios ayén auj ná'axijte'en a'íjna jime'e í nej nu'u auteájturaa í jemin? Capu ayén tiraavíjte'e a'iné Dios pu jaítze'e tzáahuati'ira'a jín huateáturaasin a'íjna jime'e nej nu'u tí'ihua'itaca. Ajta jaítze'e mú miyen rí'i tiratá'aca í Dios me'íjna jime'e.”

⁸ Tí pua'a ayén ti'ayájnache'e a'ij ti tí'ixa a'íjna í ja'ati, ayée pu ajta ri'iríistaca'a tej tiyen tiu'utaxájtache'e tijín: “Tiché'e nu'u tiyen a'ij pua'a tirájcha'íi ti ij ayén huateáturan í ti 'íixi'epi'ín.” Jee xaa ne'u, ayée mú seica ta jetze tí'ijpua'ajte'e tej nu'u tiyen tí'ixaxa'a. Mu'uri xaa ne'u miyen ra'antimuá'iti ti Dios ayén a'íjna jín huá'axijte'en. Naími'i tu auteájturaa í jemin.

9 ¿A'iné na'aqui? ¿Ni qui ayén huataújmua'a ti jaítze'e naa tí'tavaire'e itejmi i tej Israél jetze ajtémecan caí a'ímej? Capu xaa ne'u a'atzu, a'iné tu'uri tiyen raataxájtaca'a ti a'ín í ti a'ij pua'a 'een, a'í pu ta'antimuá'iti tej ti a'uté'itzee í Dios jemi naíjmi'ica iteen i tej Israél jetze ajtémecan, majta a'íme í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan.

10 Ayee pu xaa ne'u ti'ayajna a'iné ayée pu té'eyu'usi'i tijín:

Capu nu'u mé'e ja'atí

ti ayén urarí'ene'acan jín seijre'e.

Capu ja'atí.

11 Capu nu'u mé'e ja'atí

ti yaú'itie a'ij ti 'een í Dios jemi.

Capu nu'u mé'e ja'atí

ti ayén rahuauhuau ti ij raateánajche.

12 Naíimi'i mú meri mé rúurie méjca'i.

Camu ché'e tí'itíj jín tí'ivaire'e í jemin.

Capu mé'e ja'atí

ti ayén rí'i tí'itiújcha'ii.

Capu ja'atí xaa ne'u.

13 A'ij pu pua'a namuajre'e a'ij mej tí'ixaxa'a.

Runeanu mú jín tí'ihua'itaca

mej mi huá'ucuanamuan í ruxí'ej teite.

Ayee pu che'atá na'a tí'ivaire'e í niuucari

í mej jín tí'ixaxa'a

tíj ajta í huá'ave'eri ti je'ihuajé'ica,

a'íjna ti cu'ucu'u jetze 'aíjninei.

14 Jéihua mú a'ij pua'a tiú'ujjepe'e,

majta huápi'i jeíhua huá'ajaaxiejte'e í ruxí'ej teite.

15 Ca'anacan mú a'uruáachejye'i

mej mi sej huajé'ica mé já'ahua'a.

16 A'u ti na'a mej é'ecinej,
 a'ñi mú a'ujca'anéecan jín raaté'uuna
 t'ij na'a ti a'uun tejé'eseijre'e.

Jéihua mú puaíjtzi hua'atá'aca í ruxí'ej teite.

17 Capu ayén tihuá'amitiejte'e a'ij ti 'een
 t'íj Dios hua'utéjpua'ajte'en í teite mej mi
 ru'ihuaamua'atan temua'a naa.

18 Camu majta rá'atése'e í Dios.

Camu majta ratá'aca ti huá'a jemi seijre'e.

19 Teajta iteen, tu'uri tiyen ramua'aree a'ij ti
 ti'ixa í niuucari í mej jín tí'aijta. Ayee pu ti-
 huá'ixaate'e a'imej í mej jetzen ruxe'eve'e mej
 miyen ra'ará'astijre'en me'íjna í niuucari. Ajta
 ayén huatétuihuaca'a mej mi huateáturan mej caí
 ché'e ti'it'ij xajta najmi'i í teite me'íjna jime'e ti
 caí ché'e mé'e ti'it'ij í mej ru jetze rujpuá'ajte'en.
 Ayee pu'u te'irájraa ti ij ayén ámitieere'e ti Dios
 huá'axijte'en najmi'ica í mej yen huachéjme í
 chaanaca japua a'íjna jime'e mej auteájturaa í
 jemin.

20 A'íj pu jín, capu ja'atí ayén ri'éene'ecán jín
 huateáturaasin í Dios jemi a'íjna jime'e ti a'ñin ja'atí
 ayén rá'astijre'e a'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta.
 Mí teajta iteen, ayée tu 'een jín ramua'aree ti'it'ij ti
 pírici ti a'ij pua'a 'een te'íjna jime'e ti caí ri'iri tej
 nain jín ra'ará'astijre'en te'íjna í niuucari.

21 Ajta íjii, pu'uri ayén titaatasejrate a'ij ti
 tí'iri'iri tej tiyen ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios
 jemi. Tu'uri ramua'aree ti caí ayén che'atá na'a
 tí'ivaire'e a'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta. Jee
 xaa ne'u, ayée pu che'atá na'a tí'ita'ixaate'e a'íjna
 í niuucari, majta a'ime í mej mejmí'i tí'ixaxa'ata'a
 í Dios jetze me'ecan.

22-23 Ayee pu che'atá na'a tihuá'aci'iti naíjmi'ica mej mi miyen ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi me'íjna jime'e mej miyen ra'ará'asten me'íjna í Jesús ti ajta i'í Ciríistu'u. Ayee pu che'atá na'a tihuá'aci'iti a'ímej í mej Israél jetze ajtémecan, majta a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, a'iné naími'i mú ruxí'ej 'een í Dios jemi. Naími'i mú majta auteájturaa í jemin. Ajta capu ja'atí ayén raayí'iti tí'ij ayén nain jín rí'i tiraatá'an í Dios.

24 Ajta pu Dios ruxí'evi'ira'a jín ayén tihua'uxí'epi'íntari'iri'i mej mi ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin a'íjna jime'e ti a'í pu ayén rí'i tihua'utá'a. Ayee pu 'een jín huá'a japua huaniú a'íjna jime'e a'íj ti huaríj í Ciríistu'u ti ajta i'í Jesús.

25 Dios pu ayén raateájtuaa í Jesús huá'a tzajta'a a'íme í mej yen japuan huachéjme íyén chaanaca japua ti ij a'ín ayén huataúra'an tíj mua'ivéjri í ti jín tiu'utanájchita a'íjna jime'e í mej té'echa'hica'a í Dios jemi. Ajta ti ij a'ín hua'utéjpua'ajte'en í Dios jemi a'íjna jime'e mej rá'atzaahuate'e. Dios pu ayén huaríj ti ij ayén tihua'utasejrate'en ti caí a'ín a'ij pua'a huaríj tí'ij a'ín amuacá ti-hua'utá'uuni'iri'i í mej jín auteájturaa í jemin. Capu a'ájná'ímua puaíjtzi hua'atá'acare'e.

26 A'í pu ajta ayén huaríj mej mi me'ín í mej huáteite íjii miyen raasej ti a'ín xí'epi'ín huaríj a'íjna jime'e ti rusej urarí'en. Ayee pu ajta huaríj mej mi ráamua'aree ti ajta xí'epi'ín rici a'íjna jime'e ti ayén tihuá'axi'epi'íntari'i mej mi miyen ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin, naíjmi'ica, a'achú mej pua'amé rá'astijre'e.

27 Tí pua'a ayén ti'ayajna, ¿ti'itájni jín

tá'atatzahuat'e? Catu ti'itáj jime'e, a'iné capu ché'e ayén tiraavíjte'e. ¿Ti'itájni pírici í niuucari ti taatá'ijmíjra? ¿Ni qui a'íjna jime'e tej ra'ará'astijre'en te'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta? Capu xaa ne'u a'ín pú'een, sino a'íjna í niuucari í tej jín té'atzaahuat'e.

²⁸ Ayee pu xaa ti'ayajna, a'iné ayée pu titá'amitiejte'e ti ja'atí ayén ri'éene'ecán jín huateáturaasin í Dios jemi a'íjna jime'e ti a'ín ja'atí té'atzaahuat'e. Ajta capu ti'itáj jín raatéva'iri ti ayén ra'ará'astijre'en a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta.

²⁹⁻³⁰ Ajta a'ín í Dios, ¿ni qui ayée na'a pú'een huá'a Dios, í mej Israél jetze ajtémecan nusu ajta huá'a Dios pú'een a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan? Jee xaa ne'u, a'í pu ajta huá'a Dios pú'een a'iné seij pu'u a'ín pú'een í Dios. A'í pu huá'axijte'en a'íime í mej Israél jetze ajtémecan mej mi ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin me'íjna jime'e í mej té'atzaahuat'e. A'í pu ajta ayén che'atá na'a huá'axijte'en a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan mej mi miyen che'atá mena'a ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin a'iné ayée mú che'atá mena'a té'atzaahuat'e.

³¹ ¿Ni qui tiyen te'íjna jín ra'ur'euuna te'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta te'íjna jime'e tej tiyen té'atzaahuat'e? Catu xaa ne'u. Mí teajta iteen, teen tu te'íjna jín raanaíjmire'en.

4

Jíme'en a'íjna í Abraham

1 ¿A'iné tena'a tiu'utaxájta te'íjna jime'e í tayaaxújci'i, a'íjna í Abraham teecan, í tej jetzen airáane? ¿A'iné tíraarí'ire a'íjna jemi í Dios?

2 Ayej xaa ne'u ti'ayajna, ti pua'a a'ín Abraham ayén ri'éene'ecán jín huateáturanche'e í Dios jemi, a'íjna jime'e ti ayén ti'itíj jín te'ará'aste, aj pu xaa ri'iríista á'ame'enche'e ti a'ín rusej ahuaújtzaahuat'en. Mí ajta caí, capu a'atzu ri'iríistaca'a ti ayén huárini í Dios jemi.

3 Mí ajta, ayée pu té'axa í yu'uxari jetze tijín: “Abraham pu rá'antzaahua a'íjna í Dios. A'íj pu jín, ayée pu Dios tiraaxí'epi'íntari'iri'i ti a'ín ayén urarí'ene'acan jín huateájturaa í jemin.” Aye pu té'eyu'usi'i.

4 Niché'e seij huataxáj í niuucari. Tí pua'a ja'atí ti'itíj jín tí'imuarí'e, ayée pu ruxe'leve'e mej tiraanájchite'en me'íjna jime'e ti a'ín tiu'umuáriej. Camu ti'itíj raatapuaíjve'esin ruxí'evi'ira'a jime'e, sino ayée mú tí'ijnajchite'en a'ij ti tiraavíjte'e.

5 Aye pu che'atá na'a 'een í Dios jemi. Capu a'atzu a'ij tí'iri'iri ti ja'atí ayén raamuá'itin ti ayén urarí'ene'acan jín huateáturan í Dios jemi a'íjna jime'e ti ayée na'a tiu'umuáriej ti'itíj jime'e. Mí ajta a'ín, ti pua'a ayén rá'antzaahuat'en a'íjna ti tihuá'axi'epi'íntari'ire a'imej í mej a'ij pua'a titetiújcha'í mej mi miyen ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin, ti pua'a rá'antzaahuat'en na'a a'íjna í ja'ati, Dios pu a'íjna jín tí'ijxi'epi'íntari'iran ti ij a'ín ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin.

6 Ajta, ayée pu che'atá na'a ra'utéyu'uxaca'a a'íjna í David teecan ti ayén té'axa ti nu'u Dios ayén rí'i tiratá'aca a'íjna í ja'ati ti Dios ayén

tiji'ijxi'epi'intari'ire ti ij ayén a'ñin ri'éene'ecán jín huateáturen í jemin. Capu ajta nu'u jetzen ruxe'eve'e ti a'ñin ja'atí caí tiu'umuáriej ti'itíj jime'e ti xi'epi'in 'een.

⁷ Ayen tijín:

Rí'i pu tihua'utá'a a'ímej
 í ti Dios tihua'utá'uuni'iri'i
 í mej jín auteájturaa í jemin.

Miché'e me'íjna jín huaújtemua'ave'en,
 a'iné capu ché'e puaijtzi hua'utá'asin.

⁸ Rí'i pu tiratá'aca a'íjna í ja'ati
 ti Dios caí ayén jetzen ti'itíj jín te'ujpuá'ajte'en
 ti a'ñin ti'itíj jín auteájturaa í jemin.

⁹ Ajta a'íjna í ti jín Dios rí'i tihua'atá'aca, ¿ni qui a'ímej na'a cí'iti í mej meri ra'antisíjcheca'a í runavij na'ari ajta ayén tihuá'aci'iti í seica í mej caí miyen ra'antisíjcheca'a í runavij? Ayee nu neri tejámuaatá'ixaa ne'íjna jime'e í Abraham teecan, ti Dios ayén tiraaxí'epi'intari'iri'i ti a'ñin ri'éene'ecán jín huateájturaa í jemin, a'íjna jime'e ti a'ñin Abraham ayén rá'antzaahua.

¹⁰ ¿A'anajni ayén tiraaxí'epi'intari'iri'i í Dios? ¿Ni qui ayén ráaruu tí'ij Abraham caí xi ra'antisíjcheca'a í runavij? ¿Na'ari ayén tiraaxí'epi'intari'iri'i tí'ij a'ñin ayén ari ra'antisíjcheca'a? Jee xaa ne'u, ayée pu ti'ayajna, capu Dios ayén tiraaxí'epi'intari'iri'i tí'ij ari ra'antisíjcheca'a í runavij sino tí'ij caí xi ra'antisíliche.

¹¹ Aj pu'í ayén raateájtuaa a'íjna í ye'irá mej mi miyen ra'antisíjche í runavij. Ajta ayén huataujmuajcaa a'íjna í ye'irá ti a'ñin Abraham teecan ayén ri'éene'ecán jín huateájturaa í Dios jemi, a'íjna

jime'e t'íj caí xí ra'antisí'iche í runavij, a'í pu rá'antzaahuate í Dios.

A'íj pu jín, a'íi pu a'ín pú'een í huá'ahuaacixa'a naíjmi'i a'íime í mej caí ra'antisí'iche í runavij, í mej majta té'atzaahuate'e. A'íj pu jín Dios ayén che'atá na'a tihuá'axi'epi'íntari'ire mej mi miyen che'atá mena'a rí'éene'ecán jín huateáuran í Dios jemi t'íj a'íjna í huá'ayaaxujci'i.

¹² Ajta a'íjna í Abraham teecan, a'í pu ajta huá'ahuaacixa'a pú'een í mej ra'antisí'iche í runavij. Majta a'íime, camu miyen mena'a ra'antisí'iche í runavij, sino a'í mú majta miyen éene'e rí'i titetiújcha'íi t'íj ajta a'íjna í Abraham teecan rí'i ti'itíujcha'íica'a, a'íjna ti tahuáacixa'a pú'een, ti ajta té'atzaahuate'eca'a t'íj caí xí ra'antisí'iche í runavij.

I ti jín Dios te'ataújratziiri'i, a'í pu raanaíjmire a'íjna jime'e tej rá'antzaahua

¹³ Ajta pu Dios ayén te'ataújratziiri'i a'íjna jemi í Abraham, ajta a'ímej jemi í mej jetzen airáne ti nu'u ayén tiráaci'iti nain ti seijre'e íiyen chaanaca japua. Capu Dios ayén te'ataújratziiri'i, a'íjna jime'e ti a'ín Abraham ayén rá'astijre'eca'a a'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta. Capu xaa ne'u, sino ayée pu 'een jín Dios te'ataújratziiri'i a'íjna jime'e ti a'ín Abraham teecan ayén rí'éene'ecán jín huateáuran í Dios jemi a'íjna jime'e ti té'atzaahuate'eca'a.

¹⁴⁻¹⁵ Ayee pu'u na'a, a'iné ti pua'a ayén ti huá'uci'iti a'ímej í mej rá'astijre'e me'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta, capu ché'e ayén ruxe'eve'e ti ja'atí ayén té'antzaahuate'en, ajta capu ché'e ti'it'íj vaire'e í ti jín Dios te'ataújratziiri'i. Puaíjtzí pu

hua'atá'aca a'íjna jime'e ti caí ri'irí ti ja'atí nain jín ra'ará'astijre'en a'íjna í niuucari. Mí ajta, camu ti'itíj jín auteáturan ti pua'a caí seijre'e a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta.

16 A'íj pu jín, a'íjna ti jín Dios te'ataújratziiri'i ayén tihua'aci'iti a'íjna jime'e mej miyen té'atzaahuat'e ti ij ayén éene'e á'ara'ani ti Dios ruxí'evi'ira'a jín rí'i tihua'utá'an, ajta ti ayén tzaahuati'ira'a jín tihua'aci'iti naíjmi'ica a'ímej í mej me'íjna jetze airáne í Abraham teecan. Naíjmi'ica pu tí'ici'iti amuacaícan a'íme í mej ra'antisíjcheca'a í runavij, ajta a'íme í mej miyen che'atá mena'a té'atzaahuat'e tíj a'íjna í Abraham teecan. A'íj pu a'ín pú'een í tahuáacixa'a, naíjmi'ica a'achú tej pua'amé.

17 Ayee pu té'eyu'usi'i tíjín: “Ayee nu neri tímuaaxí'epi'íntari'iri'i mú'eetzi. Mu'ití mú teite mú'eetzi jetze a'iránejsin.” A'íj pu jín, ayée pu tirá'amitíejte'e í Dios, ti a'ín Abraham teecan a'ín pu'éene'e já'araa í tahuáacixa'a. Abraham pu ayén rá'antzaahua a'íjna í Dios ti raayí'iti ti ajtahua'a hua'utátisten í huá'axiejniu'uca a'ímej í mej meri huácuii. Ajta a'íjna í ti caí xi tí'iseijre'e, Dios pu runiuuca jín ayén tí'ixaxa'a tí'ij ajta ayén te'irájra'ani.

18 Ajta a'ín í Abraham, tí'ij ayén tirá'amitíejte'eca'a ti caí ché'e a'ij tí'iri'iristaca'a ti típe'eri á'ara'ani, mí ajta, ayée pu té'antzaahua mej miyen mu'ití jetzen tite'iránejsin í teite a'ij ti Dios te'ataújratziiri'i í jemin. Ayen tíjín: “Ayee mú pua'amé muá'aju'u a'íme í mej mú'eetzi jetze a'iránejsin matíj xu'ura'ave pua'an.”

19 Pu'uri rájcha'ñica'a a'íjna a'achú cumu anxíte nine'lira'a a'íjna í Abraham. A'íj pu jín ayén tirá'amitiejte'eca'a ti ari á'apua'aren í rutevijjetze. Ayee pu che'atá na'a tí'imua'ajca a'íjna í ru'íj jime'e, a'íjna í Sara, ti caí ché'e rí'irístaca'a ti tiyaúj á'ara'ani.

20 Capu amín a'íj. Capu raatéxiehuataca'a ti rá'antzaahuat'en. Jé'ecan pu ra'utámua'areeri'i a'íj ti te'ataújratiiri'i í Dios. A'íj pu jín, huateújca'ane í ru tzajta'a ti ij jaítze'e ayén té'antzaahuat'en. Ajta, a'íj pu rí'i tiraatá'a í Dios.

21 Ayee pu nain jín tirá'amitiejte'eca'a ti Dios ayén raayí'iti ti ayén huárini í rumuári'eri'ire'ara'an jime'e a'íj ti a'ín ari te'ataújratiiri'i.

22 A'íj pu jín ayén Dios tiraaxí'epi'íntari'iri'i ti a'ín Abraham rí'éene'ecán jín huateáturan í jemin.

23-24 Ajta a'íjna í niucari ti jime'en ayén Dios tiraaxí'epi'íntari'iri'i, capu ayén té'eyu'usi'ihuaca'a ti ij ayée na'a tiráaci'iti a'íjna sino ayée pu ajta tí'itaci'iti itejmi. Dios pu ayén che'atá na'a titaaxí'epi'íntari'iri'i itejmi tej ti teajta rí'éene'ecán jín huateáturan í jemin. Ayee pu ajta tí'itaci'iti itejmi, i tej rá'atzaahuat'e a'íjna ti ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'ichite a'íjna í Jesús ti ajta a'ín pú'een í tavástara'a.

25 A'íj pu ayén huataújtuii ti i huámi'ini ta jetze me'ecan, ti ij a'ín tiu'unájchitaca'a ta jime'en í tej té'echa'ñica'a tel'íjna jime'e í tej jín auteájturaa í Dios jemi. Aj pu'i Dios a'íjna jín ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'ichite tej ti tiyen rí'éene'ecán jín huateáturan í jemin.

5

Capu ché'e taci'iti itejmi í puaíjtzi

¹ Ayee pu ti'ayajna. Tu'uri ri'éene'ecán jín huateájturaa í Dios jemi a'íjna jime'e í tej té'atzaahuat'e. Ajta a'ín í tavástar'a, a'íjna Jesús ti ajta i'i Ciríistu'u, a'í pu ayén ta'anpuá'ajte í Dios jemi.

² Pu'uri xaa ne'u ri'irí tej tiyen huataseíjre'en jemin ti ij íjii, a'í rí'í titaatá'an. Ayee tu éeni'icí'e seijre'e ti a'í rí'í titaatá'a. Teajta tiyen te'íjna jín tátemua'ave'e te'íjna jime'e tej teuj rachú'eve'e a'ájna xicáara'an í tej jetzen seijre'e tá'ara'ani te'íjna jamuan í Dios ti ayén rí'í huápi'i naa seijre'e mej mi me'íjna jín rí'í naa tira'utasej í teite.

³ Capu a'í na'a, sino teajta te'íjna jín tiyen tátemua'ave'e te'íjna jime'e í tej jín rajpuaíjtzi, a'iné ayée tu tí'ijmua'aree tej tiyen raayí'iti tej te'utáviicua'i te'íjna jime'e tej ti'itj jín tirajpuaíjtzica'a.

⁴ Ajta, ti pua'a tiyen raayí'iti tej tiyen te'utáviicua'i, teajta tu teri tiu'utéemua'iti í Dios jemi. Tí pua'a teajta tiyen tiu'utéemua'itin, aj pu xaa ayén í'iri'iri tej tiyen raachú'eve'en tej ti te'uun a'uteá'uran í Dios jemi.

⁵ Capu ja'anáj taatatévi'iraste'esin tej tiyen raachú'eve'en a'iné jeíhua pu ca'aníjra'a taatá'a í Dios í tatzajta'a a'íjna jime'e tej jetzen arátaca'ane a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. Ajta Dios ayén tíya'uta'íteca'a í ruxíejniu'uca tí'ij téjmi jemi huateá'uran.

⁶ Catu a'atzu a'ij té'leviicua'iraca'a tí'ij a'ájna teja'uré'ene a'ájna xicáara'an ti jetzen Dios ayén

tiraaxí'epi'intare ti a'ín Círístu'u huá'a jetze me'ecan huámi'ini í teite í mej jín auteájturaa í Dios jemi.

⁷ A'ájná'imua pu ayén tí'irini ti ja'atí ayén huataúra'an ti huámi'ini seij jetze me'ecan ti rí'i tí'itevij. Jee xaa ne'u, camu mu'íi í mej miyen huataúra'an mej mi seij jetzen me'ecan huácu'i'ini. Capu amín a'ij ti pua'a a'ín ja'atí jé'ecan huápi'i rí'i tí'itevij.

⁸ Mí ajta Dios, ayée pu 'een jín titaatasejrate ti a'ín huápi'i taxe'eve'e a'íjna jime'e tetí'ij teuj á'aturaave'e í jemin, Círístu'u pu xaa ta jetze me'ecan huamí'i.

⁹ Aye pu'u 'een jín huamí'i tej ti tiyen rí'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi. A'ij pu jín ayén huarín, ayej xaa ne'u ti'ayajna t'í'ij a'ín ta japua huániuuni ti ij caí táaci'iti í puaíjtzi ti ayén teja'uré'enejsin.

¹⁰ Aye pu ti'ayajna, a'iné tetí'ij teuj rájcha'í're'eca'a te'íjna í Dios, a'í pu ayén rí'i táaruu tej ti tiyen rí'i titeeteáturan í jemin a'íjna jime'e ti a'ín yaujra'an ta jetze me'ecan huamí'i. Ijii, a'iné a'í pu ayén rí'i táaruu tej ti rí'i titeeteáturan í Dios jemi, ¿ni caí ayén ti'ayajna ti a'ín tu'irájtuaani a'íjna jime'e ti ajtahua'a i'irúuri? Jee xaa ne'u, ayée pu ti'ayajna.

¹¹ Capu a'í na'a, sino teajta tu tiyen tátemua'ave'e jemin í Dios te'íjna jime'e ti a'ín tavástara'a, a'íjna í Jesús ti ajta i'í Círístu'u, a'í pu ayén rí'i titáaruu tej ti tiyen rí'i titeeteáturan í Dios jemi.

A'íjna í Adán, ajta a'íjna í Círístu'u

¹² Ayee pu ti'ayajna, ti a'íjna ti a'ij pua'a 'leen ayén huataseíjre íiyen chaanaca japua a'íjna jime'e ti seij na'a ayén auteájturaa í Dios jemi. Ajta a'íjna jime'e ti a'íjna í seij ayén auteájturaa, aj pu'i ajta ayén teja'uré'ene ti huamí'i a'íjna í ja'atí. A'iné naími'i mú miyen airáane me'íjna jetze í tevi, ayée pu ajta tihua'ucí'i mej mi majta huácuii a'iné naími'i mú majta miyen auteájturaa í Dios jemi.

¹³ Jee xaa, ti'ij caí xi huatétuihuaca'a í niuucari í mej jín ti'aijta, mu'uri miyen á'aturaacaj í teite í Dios jemi. Mí ajta, ti pua'a caí seijre'e í niuucari í mej jín tí'aijta, capu ajta xaa ri'íríista a'ame ti ja'atí ayén ra'uxíjte'en í seij ti'itíj jime'e í ti jín auteájturaa.

¹⁴ Mí ajta, tíj na'a ti Dios raatétaahuaca'a a'íjna í Adán asta na'a caí huataseíjre a'íjna í Moisés, naími'i mú huácuii í teite. Capu amín a'ij ti pua'a mecaí miyen che'atá mena'a huaríj a'ij ti huaríj a'íjna í Adán ti caí ayén ra'ará'astijre a'ij ti Dios ayén tira'íjca. Ajta a'íjna í Adán, a'íi pu ayén éene'e tíj a'íjna ti caí xi huataseíjre.

¹⁵ Mí ajta, capu ruxí'ej na'a a'íjna ti tel'irájraa a'íjna jime'e ti Dios ruxí'evi'ira'a jín taatapuaíjve, ajta a'íjna ti 'airájraa ti seij na'a auteájturaa í Dios jemi. Capu xaa ne'u, a'iné mu'íití mú miyen huácuii me'íjna jime'e ti seij ayén auteájturaa í Dios jemi. Mí ajta, jaítze'e pu huápi'i tí'ivaire'e a'íjna ti Dios taatapuaíjve, a'iné a'íi pu ra'uré'uu a'íjna ti jetzen me'ecan seíire'e já'araa ti a'ij pua'a éene'eca'a ti ij ajta huá'aci'iti mu'licáca a'ij ti í seij í tevi huaríj ruxí'evi'ira'a jime'e ti ij a'íin ayén rí'i tihua'utá'an.

¹⁶ Ajta, a'íjna ti Dios taatapuaíjve, capu ayén che'atá na'a 'leen a'ij ti tel'irájraa a'íjna jime'e ti í

seij ayén auteájturaa í Dios jemi. Tí'ij a'ín í ja'ati ayén auteájturaa í Dios jemi, aj pu'i Dios ra'uxíjite, ajta puaijtzí raatá'a. Mí ajta Dios, matí'ij jeíhua auteájturaa í jemin, a'í pu ayén taatapuaíjve a'íjna í tej jín urarí'ene'en jín huateáturan í jemin.

17 Ayee pu'u xaa ne'u, a'iné tí pua'a ayén ti'ayántan í mej huácuí matíj mena'a pua'amé airáane me'íjna jetze í teví, ayée pu ajta ayén ti'ayajna mej mi ruuri muá'ara'ani me'íjna jime'e mej ra'ancuré'a me'íjna tí jín Dios jeíhua huápi'í rí'í tihua'utá'a, majta me'íjna jime'e miyen ra'ancuré'a tí hua'utapuaíjve mej mi miyen urarí'ene'acan jín huateáturan í jemin a'íjna jime'e a'ij tí huaríj a'íjna í teví, a'íjna í Jesús tí ajta í'í Cirístu'u.

18 Ayee pu xaa ne'u teja'uré'ene, a'iné seij pu'u ayén auteájturaa í Dios jemi, Dios pu naíjmi'ica a'uxíjite tí ij puaijtzí hua'utá'an. Ayee pu ajta te'irájraa mej mi naíjmi'i miyen urarí'ene'acan jín huateáturan, mej mi ruuri muá'ara'ani tíj na'a rusén jime'e.

19 A'ij pu jín, ayén te'irájraa mej miyen tite'uteájturaa í Dios jemi a'íime í mej mu'íi a'íjna jime'e tí í seij a'íjna í Adán teecan ayén auteájturaa í Dios jemi, ayée pu ajta tihuá'ací'iti mu'iicáca mej mi miyen urarí'ene'acan jín huateáturan í Dios jemi a'íjna jime'e tí í seij í teví, a'íjna í Jesús, ayén araúraste a'íjna tí jín Dios tira'íjca.

20 Ajta a'ín í niuucari í mej jín tí'ajta, ayée pu 'een jín raateájtuaa tí ij ayén jaítze'e huataseíjre'en í mej jín a'uteájturaa í Dios jemi. Mí ajta jíme'en a'íjna tí nu'u ayén jaítze'e huataseíjre í mej jín

auteájturaa, ayée pu ajta tel'irájraa. Dios pu ajta jaítze'e rí'i tihua'utá'a í ruxí'evi'ira'a jime'e.

²¹ Ayee pu'u xaa ne'u, a'íjna ti a'ij pua'a 'een í Dios jemi, ayée pu a'íjna hua'utéemua'iti í mej huácuii. Ayee pu tel'irájraa t'íj ayén che'atá na'a tiu'utéemua'iti a'ame a'íjna í ti jín Dios rí'i titaatá'a, tej ti rí'éene'ecán jín huateáuran, tej ti tiyen ruuri tá'ara'ani t'íj na'a rusén jime'e a'íjna jime'e ti a'ín tavástara'a í Jesús ti ajta í'i Círístu'u, a'íi pu ayén ta japua huaniú.

6

Teen tu nu'u ruurican jín seijre'e Círístu'u jemi

¹ ¿A'iné huataújmua'a í nej neri jamuá'ixa? ¿Ni qui tej teuj auté'ítze'ara'an í Dios jemi ti ij jaítze'e Dios rí'i titaatá'an?

² Catu xaa ne'u. ¿A'iné tí'iri'iri tej tiyen teuj títe'uté'ítze'ara'an í Dios jemi, a'iné catu ché'e rá'astijre'e tel'íjna ti a'ij pua'a 'een? Capu xaa ne'u ché'e a'ij tí'iri'iri tej ra'ará'asten í ti a'ij pua'a 'een.

³ Mí seajta mú'een, xu'uri siyen ramua'aree se'íjna, tet'íj huámuai'ivijhuaca'a tel'íjna jime'e tej teri rá'astijre'e tel'íjna í Círístu'u ti ajta í'i Jesús, teen tu teajta tel'íjna jetze ajtéme'ecantaca'a t'íj a'ín huam'íi.

⁴ Tet'íj huámuai'ivijhuaca'a, ayée pu ajta titáaru mej ta'avé'ena a'íjna jamuan í ti huam'íi, tej ti tiyen che'atá tena'a jéjcuacan jín ruuri tá'ara'ani a'ij ti ajta tiráaru a'íjna í Círístu'u. Dios pu ayén ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'ichite a'íjna jime'e ti muári'eri'ire'ara'an huataseíjre.

5 Tí pua'a tiyen te'íjna jetze ajtémecantaca'a tí'ij a'ín huamí'i, ayée pu ti'ayajna tej teajta jetzen ajtémecanta tá'aju'un te'íjna tí'ij Dios ayén ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'ichite.

6 Aye pu'u, ayée pu titá'amitiejte'e, ti a'ín ti a'ij pua'a 'een, í tej jín a'ij pua'a ti'itítacha'íica'a, Dios pu ajta ra'uxíjte jamuan í Ciríistu'u matí'ij rá'utatai í Cúruu jetze, ti ij ayén antipúa'are a'íjna ti a'ij pua'a 'een í tej jín a'ij pua'a ti'itítacha'íica'a ti ij caí ché'e ca'aníjra'a tejámuaata'ajte'en a'íjna ti a'ij pua'a 'een.

7 Tí pua'a ja'atí ari huámí'ini, capu ché'e ri'írísta a'ame ti a'ín í ti a'ij pua'a 'een ayén tiraata'ajte'en.

8 Mí teajta iteen, ayée pu titá'amitiejte'e ti ayén ti'ayajna. Tí pua'a iteen Ciríistu'u jetze ajtémecan a'íjna jime'e ti huamí'i, teen tu teajtáhua'a ruuri tá'aju'un te'íjna jamuan.

9 Ayej xaa ne'u ti'ayajna, a'iné Dios pu ari ra'ajjáj a'íjna í Ciríistu'u huá'a tzajta'a í mi'ichite, a'íj pu jín, capu ché'e ri'írí ti Ciríistu'u ajtahua'a huámí'ini. Capu ché'e ri'írí ti ra'antimúá'itín a'íjna í muári'eri'ire'ara'an í mej jín huácuí'ini.

10 Tí'ij a'ín huamí'i, ayée pu 'een jín huamí'i ti ij ra'upuá'ajte'en a'íjna ti a'ij pua'a 'een í mej jín a'ij pua'a titetiújcha'íica'a. Ajta íjii, ti Ciríistu'u ajtahua'a i'írúuri, a'íj pu ayén a'íjna jín ruuri ti ij rí'i tiraatá'an í Dios.

11 Ché'e ayén che'atá na'a tejamuá'amitiejte'e sej seri huácuíi sej si caí ché'e siyen ratéva'irihua'an se'íjna ti a'ij pua'a 'een. Ché'e ajta ayén tejamuá'amitiejte'e sej ruurican huateájturaa í Dios jemi a'íjna jime'e sej seri se'íjna jetze ajtémecan í Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús.

12 A'íj pu jín, caxu siyen ratá'acare'en ti a'íin í ti a'ij pua'a 'een ayén tejá'amua'ijte'e í a'amua tzajta'a. Caxu seajta rá'astijre'e a'íjna ti a'ij pua'a 'een ti huiiráninei í a'amua tzajta'a.

13 Caxu seajta ratuiire'e tíj na'a ti seijre'e í á'amuajetze se'íjna jemi í ti a'ij pua'a 'een sej si siyen ratéva'irihua'an, sino setá'aj siyen hu-ataújtuiire'en í Dios jemi se'íjna jime'e ti ayén tejamuá'amitiejte'e ti a'íin ari amua'irájtua huá'a tzajta'a a'íime í mej meri huácuii. Setá'aj siyen tiraatátuire'e tíj na'a ti seijre'e á'amuajetze sej si siyen se'íjna jín ratéva'irihua'an ti'itíj jime'e ti xí'epi'in 'een.

14 Tí pua'a siyen huárini, capu ja'anáj tejámuaata'aíjte'esin a'íjna ti a'ij pua'a 'een, a'iné xu'uri siyen se'íjna jetze araujca'ane ti Dios ruxí'evi'ira'a jín r'íi tejamuatá'aca. Caxu ché'e siyen ca'anéeri jín rá'astijre'e se'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta.

Tí pua'a nu'u ca'anéeri mú jín tí'ivaire'e

15 ¿A'iné tejamuá'amitiejte'e mú'ejmi? ¿Ni qui tiyen teuj a'ij pua'a ti'itítacha'íi tá'ara'ani te'íjna jime'e ti Dios ruxí'evi'ira'a jín r'íi titaatá'aca, teajta caí ché'e rá'astijre'e te'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta? Catu xaa ne'u a'atzu.

16 Mú'een xu siyen ramua'aree ti pua'a siyen huataújtuiire'en ja'atí jemi sej si ca'anéeri jín ra'ará'astijre'en, mú'een xu ca'anéeri jín raatéva'irihua'a xá'aju'un, xaa ne'u. Capu amín a'ij, ti pua'a siyen tiraatéva'irihua'an se'íjna ti a'ij pua'a 'een, ti ajta ayén amuaatá'asin sej huácui'ini, na'ari ti pua'a siyen sena'a tiraatéva'irihua'an

se'íjna ti xí'epi'in 'een sej si siyen ruuri huateáturan í Dios jemi.

17 A'ajná'imua xu xaa siyen ca'anéeri jín raatévai se'íjna ti a'ij pua'a 'een. Ajta íjii, ayée nu 'een jín rí'i tiraatá'aca í Dios ne'íjna jime'e sej a'ujca'anéecan jín ra'ará'astijre'e se'íjna í niuucari í mej jín tejamaamuá'ate, í sej seajta ra'ancuré'a.

18 Dios pu amua'irájtua sej si caí ché'e ca'anéeri jín ratéva'irihua'an se'íjna ti a'ij pua'a 'een. Mí ajta, ayée pu amuáaruu sej si ca'anéeri jín raatévaire'en se'íjna ti xí'epi'in 'een a'íjna jemi í Dios.

19 Ayee nu ne'íjna jín e'ehauritiéecan jín tejá'amua'ixaate'e a'ij ti tihua'aruurejca'a huá'a tzajta'a í teite a'iné ayée pu tejamuá'aturaate'e sej caí nain jaú'itie. Ayee xu sejmí'i tiú'ujtuiiraca'a setíj sena'a sej ratéhua'ira'a sej si siyen raatéva'irihua'an í sej jín huateújxana'acira'aten, sej si seajta siyen huárini tíj na'a ti caí xí'epi'in 'een í Dios jemi. A'íj pu jín, ayée pu ruxe'leve'e sej siyen che'atá sena'a huataújtuiire'en nain jime'e setíj sena'a sej ratéhua'ira'a sej si siyen raatéva'irihua'an í ti xí'epi'in 'een sej si siyen ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi.

20 Setí'ij seuj raatéva'irihua'a se'íjna ti a'ij pua'a 'een, capu a'amua jetze ruxe'leve'eca'a sej siyen ra'ará'astijre'en se'íjna ti xí'epi'in 'een í Dios jemi.

21 ¿Ti'itájni jín a'ij tejámuaatévai a'ájná'imua a'íjna, tíj na'a ti ari já'amuatevi'iraste'e? Capu sein ti'itáj, a'iné tíj na'a ti ayén a'ij pua'a 'een, ayée pu hua'atéva'irihua'a mej mi me'íjna jín huácu'i'ini.

22 Mí ajta íjii, tí'ij Dios amua'irájtua sej si caí ché'e ratéva'irihua'an a'íjna í ti a'ij pua'a 'een, ayée xu

seri ca'anéeri jín raatéva'iri se'íjna í Dios. Ajta, ayée pu tejá'amuaci'iti sej siyen rí'éene'ecán jín hu-ateáturan í Dios jemi, sej si siyen seíire'e xá'ara'ani í jemin tíj na'a rusén jime'e.

²³ Ayee pu'u xaa ne'u ti'ayajna. Ayee pu raamuá'itín í ja'atí tì huámi'ini tì pua'a ayén raatévaire'e a'íjna tì a'ij pua'a 'een. Ajta, ayée pu 'een jín Dios rí'í titaatá'a ruxí'evi'ira'a jime'e tej tì tiyen ruuri huateáturan í jemin, a'íjna jime'e tej te'íjna jetze ajtémecan te'íjna í Círíistu'u tì ajta í'í Jesús, í tavástara'a.

7

A'ij tì huataújmua'a tì pua'a 'íita'a huatéviche'en

¹ Ne'ihuaamua'a, mi sej ramua'aree a'ij tì té'axa í yu'uxari jetze í mej jín tí'aijta, ayée nu tejá'amua'ixaate'e tì a'ín niuucari ayée na'a tí'ira'aijte'e í ja'atí tíj na'a tì auj ruuri. Capu ché'e tí'ira'aíte'e a'ame tí'ij huámi'ini.

² Ayee pu ti'ayajna, tì pua'a 'íita'a ayén ari víiche'e, ayée pu tí'ira'aijte'e a'íjna í niuucari tì nu'u ayén ruxe'eve'e tì a'ín 'íita'a ayén huateáturan jamuan í rucín tíj na'a tì auj ruuri. Ajta tì pua'a a'ín cína'ara'an í 'íita'a huámi'ini, capu ché'e ayén tí'ira'aíte'e a'ame.

³ A'ij pu jín, tì pua'a nu'u seij jamuan huatéviche'en tì pua'a auj ruuri í cína'ara'an, ayée mú tiraatamuá'amuante'e muá'aju'u me'íjna í 'íita'a tíjín tì huaújxana'acira'ate. Mí ajta tì pua'a a'ín cína'ara'an ayén huámi'ini, a'íjna í niuucari capu ché'e tí'ira'aíte'e a'ame. Ajta camu ché'e miyen raatamuá'amuante'e muá'aju'u

tijín ti huaújxana'acira'ate, ti pua'a seij jamuan huatéviche'en.

⁴ Seajta mú'een, ne'ihuaamua'a, a'iné Ciríistu'u pu ayén rajpuaíjtzi já'araa í rutevij jime'e mú'ejmi jetze me'ecan a'íjna jime'e ti huamí'i í cúruu jetze, capu ché'e tejá'amua'aíte'e a'ame a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta. A'íj xu jín, mú'een seij jetze xu ajtémecan. A'ii pu a'ín pú'een a'íjna ti Dios ayén ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'ichite sej si siyen raatátuiire'en í Dios jemi setíj sena'a sej se'íjna jín huaríj ti í'ixi'epi'ín.

⁵ Ayee pu'u xaa ne'u titáaruu tí'ij ayén tí'ita'ajte'eca'a a'íjna ti a'ij pua'a 'een. A'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta, a'íi pu ca'aníjra'a raatá'a a'íjna ti a'ij pua'a 'een ti huiiráninei í ta tzajta'a. Ajta a'ín ti a'ij pua'a 'een, ayée pu tí'imuari'eca'a í ta tzajta'a, tetíj tena'a ve'ée í ta jetze, tej ti tiyen raamuá'itín tej huácui'ini.

⁶ Ajta íjii, capu ché'e tí'ita'aíte'e a'ame a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta, a'iné Ciríistu'u pu huamí'i ta jetze me'ecan. A'íi pu a'íjna jetze taateájtuaa tej tí'jéjcuacan jín tí'itéva'irihua'an te'íjna jime'e í ye'irá ti a'íjna jetze me'ecan í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, tej ti caí ché'e tiyen tí'itéva'irihua'an í ye'irá jime'e ti mí'ime'ecan, ti ajta té'eyu'usi'ihuaca'a.

A'íjna ti a'ij pua'a 'een ti nu'u yen seijre'e neetzi jetze

⁷ ¿A'iné huataújmua'a a'íjna? ¿Ni ayén huataújmua'a, ti a'ín niuucari í mej jín tí'ajta, ni caí a'ín pú'een í ti a'ij pua'a 'een? Capu xaa ne'u, a'iné canu niyen ramua'arérenche'e tí'itíj ti pírici ti a'ij pua'a 'een ti pua'a caí huateáturanche'e

itejmi jemi a'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta. Tí pua'a caí ayén tinaatá'ixaate'enche'e a'íjna í niuucari tíjn: “Capej tí'inecua'atze”, canu ja'anáj ramua'aréerenche'e ti ayén a'ij pua'a 'een ti pua'a niyen tí'inecua'atze.

⁸ Ajta a'íjna ti a'ij pua'a 'een ti huiiráninei yú ne tzajta'a, a'í pu ayén tí'ihuaújxe'eviste neetzi jetze nej ni jéhua huápi'i tí'inecua'atze a'íjna jime'e ti a'ín niuucari ayén tinaamuá'ate a'ij ti huataújmua'a a'íjna í niuucari ti jime'en yee “capej tí'inecua'atze.” Ayee pu'u, a'iné ti pua'a caí ayén seijre'e í niuucari í mej jín tí'aijta, capu rí'irí tej tiyen tí'iramua'areere tí'itíj ti píríci ti a'ij pua'a 'een.

⁹ Ajta jéjcuá imuá nu niyen nexiéehua á'uche'ecane'e; canu tí'itíj tí'ijmua'areereca'a. Capu tí'ine'aijte'eca'a a'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta. Aj nu ni niyen ra'utámua'areeri'i ne'íjna í niuucari. Netí'ij ni niyen tiráamua'areeri'i tíj na'a í nej jín auteájturaa ne'íjna jemi í niuucari. Canu ché'e rí'i mé te'uché'ecane'e.

¹⁰ Ajta, ayée pu tiná'amitíejte'eca'a ti ayén tiu'uríj. A'íjna í niuucari ti jín Díos ayén tiraaxí'epi'intare ti nu'u jín rí'i titaatá'acare'enche'e, capu ayén rí'i titaatá'a tzíte'e, sino ayée pu'u na'uxíjte nej ni niyen huámi'ini ne'íjna jime'e nej caí ra'ará'aste ne'íjna í niuucari.

¹¹ Ayee pu a'íjna jín te'irájraa. A'íjna ti a'ij pua'a 'een, ayée pu tí'ihuaújxe'eviste ineetzi jetze a'íjna jime'e ti a'ín niuucari ayén tiu'utaxájtaca'a tí'itíj ti píríci ti a'ij pua'a 'een. Ajta á'iyyen, a'ín ti a'ij pua'a 'een ayén náacuanamua nej ni caí niyen ra'ará'asten

ne'íjna í niuucari. Ayee pu a'íjna jín huaríj, a'íj pu í niuucari ayén na'uxíjte nej ni huámí'ini a'íjna jime'e nej caí ra'ará'astijre.

¹² A'íj pu jín, capu ti'itíj rá'aturaate'e a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta. Ajta a'íjna ti jín ayén tihua'ajte'e, capu ajta ti'itíj rá'aturaate'e. Ayee pu 'een jín tí'ajta a'ij ti tiraavíjte'e, ajta nain pu jín i'i xí'epi'in.

¹³ ¿Ni qui ayén huataújmu'a'a ti a'íjna ti i'i xí'epi'in ayén na'uxíjte nej ni niyen huámí'ini? Capu xaa ne'u a'atzu. Mí ajta, ayée pu ruxe'leve'eca'a tej tiyen tiraatámua'ati ti'itíj ti píríci ti a'ij pua'a 'een, tej ti tiyen tiráamu'a'aree ti a'ín píríci a'íjna ti xaa a'ij pua'a 'een í Dios jemi. A'íj pu jín a'íjna ti a'ij pua'a 'een ayén ti'ihuaújxe'eviste ineetzi jetze, ti i a'ín ti i'i xí'epi'in, ayén na'uxíjte'en nej ni ne'íjna jín huámí'ini, nej caí rá'aste ne'íjna í niuucari, ti ij ajta ayén seíire'e á'ara'ani ti jeíhua huápi'i a'ij pua'a seijre'e í Dios jemi a'íjna í ti'itíj ti a'ín niuucari raatá'ijmíi.

¹⁴ Ayee tu ramua'aree ti a'ín niuucari a'íjna jetze me'ecan í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. Mí neajta inee, i nej jín ratéhua'ira'a, nee nu neajta tí'ivaire'e nain jime'e ne'íjna ti a'ij pua'a 'een.

¹⁵ Ayee pu'u, canu yaú'itie a'ij nej 'een jín niyen ti'itíncha'íi. A'iné í ti'itíj í nej niyen raxí'leve'e nej jín niyen huárini, canu xaa ne'u niyen ríci. Ajta, a'íjna ti caí a'atzu na'aráanajche, ayée nu ne'íjna jín ríci.

¹⁶ Ayee pu'u, ti pua'a niyen ríci ne'íjna jime'e ti caí a'atzu na'aráanajche, aj nu xaa ne'íjna jín niyen tiu'utaxáj yee a'íj pu nu'u i'i xí'epi'in a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta.

17 A'íj pu jín, ayée na'a 'een. Canu ché'e ne'ín pú'een í nej neseíj niyen ríci, sino a'íi pu a'ín pú'een í ti a'ij pua'a 'een ti tásiseiri yú ne tzajta'a.

18 Ayee nu ramua'aree ti yú ne tzajta'a a'íjna jetze í nej ratéhua'ira'a, capu ti'itíj ú'useijre'e ti xí'epi'ín 'een. Nee nu xaa niyen á'anca'ane nej niyen huárini ne'íjna jime'e ti i'í xí'epi'ín. Mí neajta inee, capu ri'írí nej niyen rijca.

19 Mí ajta, í nej jín niyen ríci, capu a'ín pú'een í ti i'í xí'epi'ín ti ajta na'aránanajche nej niyen huárini. Ca pu xaa ne'u. Ajta, a'íjna ti a'ij pua'a 'een, ti ajta caí a'atzu na'aránanajche nej niyen rijca, naúche'e nu ne'íjna jín niyen ríci.

20 A'íj pu jín, ti pua'a niyen ne'íjna jín rijca a'ij ti caí tina'aránanajche, canu ché'e ne'ín pú'een inee, i nej niyen ríci, sino a'íjna ti a'ij pua'a 'een ti ú'useijre'e yú ne tzajta'a, a'íi pu xaa a'ín pú'een í ti a'íjna jín ayén ríci.

21 A'íj pu jín, ayée pu tiná'amitiejte'e ti ayén tí'ineruure. Netíj nena'a nej niyen ne'íjna jín á'anca'ane nej niyen huárini í ti i'í xí'epi'ín jime'e, a'íi pu ajta neetzí jemi seijre'e a'íjna ti a'ij pua'a 'een.

22 Jee xaa ne'u, nexiejniu'uca nu jín niyen tí'ijxe'eve'e nej niyen ra'ará'astijre'en tíj na'a ti taateájtuaa í Dios.

23 Ayee pu ajta tiná'amitiejte'e ti ayén tí'ineruure netíj nena'a ti'itéjvee í ne jetze. A'íi pu ne'use'e a'íjna ti a'ij pua'a 'een a'íjna jamuan í ti tí'ajta yú nexiejniu'uca jetze. A'íi pu ajta na'antimuá'iti nej ni ca'anéeri jín raatéva'irihua'a ne'íjna ti a'ij pua'a 'een ti ayén tí'ajta yú nej jetze netíj nena'a ti'itéjvee.

24 Cui'i xaa ineetzi. ¿A'ataani ayén nu'irájtuaasin a'íjna jetze i nej ratéhua'ira'a ti i caí ayén tináaci'iti nej niyen huámi'ini?

25 Jee xaa ne'u, jé'ecan nu huápi'i rí'i tiratá'aca í Dios ne'íjna jime'e a'ij ti huaríj ta jetze me'ecan a'íjna í Jesús, í Ciríistu'u ti ajta tavástara'a pú'een. Mí neajta inee, nexiejniu'uca nu jín ratéva'iri a'ij ti titaateájtuaa a'íjna í Dios. Netíj nena'a ti'itéjvee yú ne jetze, ayée nu neajta ratéva'iri a'ij ti tí'ine'aijte'e a'íjna ti a'ij pua'a 'een. Tej nu'u tiyen rí'i tí'itacha'íi taajú'un a'ij ti tí'ijxe'eve'e í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

8

1-2 Rumuári'eri'ire'ara'an pu jín amua'irájtua a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios sej si siyen ruuri huateáturen í jemin a'íjna í Ciríistu'u ti ajta i'í Jesús. Capu ché'e ja'anáj tejá'amua'aíte'e a'ame a'íjna í muári'eri'ire'ara'an a'íjna ti a'ij pua'a 'een ti ajta jamuatá'aca sej huácu'ini. A'íj pu jín, capu ché'e Dios ti'itíj jín mú'ejmi jetze te'upuá'ajte'esin.

3 Ajta a'íin í Dios, a'íi pu ayén huaríj a'ij ti caí tiu'utári'iristareca'a ti ayén huárini itejmi jemi a'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta. Capu a'atzu tavaire'eca'a a'íjna í niuucari a'íjna jime'e tej caí te'evíicua'ira tej ra'ará'asten. A'íj pu jín Dios mú ya'uta'íteca'a í ruyauj ti ij a'íin ayén che'atá na'a huatasej're'en matíj a'íime í teteca í mej a'ij pua'a titetiújcha'íi í Dios jemi, ti ij ajta a'íin huataújmuai'ivejta a'íimej jetze me'ecan í mej jín auteájturaa í Dios jemi. Ayee pu a'íjna jín huaríj tí'ij ayén ra'uxjíte'en ti caí ché'e tí'ita'aíte'e á'ara'ani a'íjna ti a'ij pua'a 'een.

4 A'ñi pu ayén huaríj tej ti te'íjna jín tiyen ra'ará'astijre'en a'ij ti tiraavíjte'e, a'ij ti a'ñin tí'ijxe'eve'e a'íjna í niuucari. Ayee tu xaa teri tiyen ra'ará'astijre a'iné catu ché'e tiyen tí'títacha'ñi te'íjna jime'e ti a'ij pua'a 'een ti huiiráninei í ta tzajta'a, sino tej tiyen te'íjna jetze arátaca'ane te'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

5 Majta a'ñime í mej miyen tí'tiújcha'ñi me'íjna jime'e ti a'ij pua'a 'een ti huiiráninei í huá'a tzajta'a a'ñimej, ayée mú me'íjna jín tí'imua'atze a'ij ti a'ñin ca'aníjra'a tihua'atá'aca a'íjna ti a'ij pua'a 'een. Majta a'ñime í mej me'íjna jetze arájca'ane í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ayée mú me'íjna jín rahuauhuau a'ij ti tí'ijxe'eve'e a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

6 Tí pua'a ja'atí ayén na'a a'íjna jetze tí'imuaajca ti a'ij pua'a 'een ti huiiráninei í tzajta'an, ayée pu tí'ijci'íti ti huámi'ñi.

Mí ajta ti pua'a a'ñin ja'atí ayén tiu'utaúra'an ti ayén tí'tiújcha'ñi a'ij ti a'ñin tí'ijxe'eve'e a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ayée pu Dios ra'anpuá'ajte'en í tzajta'an, ajta ayén raatá'acare'en ti ayén ruurican huateáturan í jemin.

7 Ajta a'íjna í ja'atí ti a'íjna jetze tiú'umua'ati ti a'ij pua'a 'een, a'ñi pu rájcha'ñire'e í Dios. Capu taúra'aca ti a'ñin tí'ira'aíte'e á'ara'ani a'íjna í niuucari ti Dios jetze airáninei. Jee xaa ne'u, capu a'atzu a'ij tí'iri'iri ti a'ñin ja'atí ayén ra'ará'asten rusej.

8 Ayee pu'u na'a. Capu a'ij tí'iri'iri mej rí'í tiraatá'an í Dios a'ñime í mej mena'a miyen rá'astijre'e me'íjna ti a'ij pua'a 'een ti huiiráninei í

huá'a tzajta'a.

⁹ Mí seajta mú'een, caxu siyen titetaúra'acare'en ti a'ín í ti a'ij pua'a 'een ayén tejá'amua'aiite'e á'ara'ani, a'iné a'ij pu ari huateájturaa mú'ejmi jemi a'ijna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. A'ij pu jín, a'í pu tejá'amua'aiite'e a'ame. Ajta, ti pua'a caí ayén sej jemi huateájturaa a'ijna í xiéjniu'ucare'ara'an í Ciríistu'u, a'ijna í ja'ati, capu Ciríistu'u jetze ajtéme'ecan.

¹⁰ Ajta, ti pua'a Ciríistu'u ayén huateájturaa í a'amua tzajta'a, ayée pu já'amuaci'iti ti a'ín au-upuá'are í sej ratéhua'ira'a. Á'apua'aren xaa ne'u a'ijna jime'e ti huiiránineica'a á'aye'i ti a'ij pua'a 'een í a'amua tzajta'a. Mí ajta, ayée xu ruuri hu-ateájturaa í a'amua tzajta'a a'ijna jime'e ti Dios ayén amua'uxijte sej si siyen ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin.

¹¹ Ajta, ti pua'a ayén huateájturaa mú'ejmi tza-jta'a í xiéjniu'ucare'ara'an a'ijna í Dios ti ra'ajjáj a'ijna í Jesús huá'a tzajta'a í mi'ichite, a'ijna ti ra'ajjáj í Ciríistu'u huá'a tzajta'a í mej meri huácuii, a'í pu ajta rarújte'en í sej ratéhua'ira'a a'ijna jime'e ti a'ín xiéjniu'ucare'ara'an ari seijre'e í a'amua tzajta'a.

¹² A'ij pu jín, ayén ruxe'eve'e itejmi jemi tej ti caí ché'e tiyen rá'astijre'e te'ijna ti a'ij pua'a 'een ti huiiráninei í ta tzajta'a.

¹³⁻¹⁴ Ayee pu'u na'a, a'iné ti pua'a siyen ra'ará'astijre'e se'ijna ti a'ij pua'a 'een ti huiiráninei í a'amua tzajta'a, ayée pu tejá'amuaci'iti sej huácui'ini. Mí seajta mú'een, ti pua'a siyen tira'antipué'ajte'en se'ijna ti a'ij pua'a 'een

ti ayén huiiráninei í a'amua tzajta'a, ti pua'a seajta siyen huárini se'íjna jime'e sej jetzen araujca'ane í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ayée pu tejá'amuaci'iti sej siyen ruuri huateáturan í Dios jemi, a'iné a'íime í mej miyen jetzen araujca'ane í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íi mú yaújmua'ame'en pú'een í Dios.

15 Ajta a'íin í xiéjniu'ucare'ara'an í sej ra'ancuré'a, capu ayén tejá'amua'aijte'e sej ca'anéeri jín tiu'umuári'en, sej si seajtáhua'a rátziiine'e se'íjna ti tejá'amua'aijte'e. Capu xaa ne'u, sino a'íi pu'u a'íin pú'een í xiéjniu'ucari ti ayén á'amuaya'upuajtaca'a. A'íj tu jín tiyen rá'anjee í Dios, tíjn: "Táàta yee, taata."

16 Ajta a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ajta í tamua'atzíira'a, ayée mú che'atá mena'a tí'ijmua'aree tej nu'u tiyen yaújmua'ame'en pú'een í Dios, í ti tá'iya'upua.

17 Ajta, ti pua'a teri tiyen yaújmua'ame'en pu'éene'en í Dios, ti'itíj pu a'íjna jín ajta tí'itaci'iti. Ayee pu tí'itaci'iti í Dios jemi tíj ajta ayén tiraaci'íi í Ciríistu'u. Tí pua'a tiyen teajta jamuan Ciríistu'u rajpuaíjtzi, teen tu teajta jamuan Ciríistu'u ra'ancuré'asin te'íjna ti r'íi huápi'íi naa seíire'e a'ame tíj na'a rusén jime'e.

A'íjna ti r'íi huápi'íi naa seíire'e a'ame tí'ij auj mé e'evé'eme

18 Ayee pu xaa ne'u tiná'amitiejte'e ineetzi. A'íjna ti caí xi seijre'e itejmi jemi, í ti huápi'íi naa seíire'e a'ame ti ajta tí'itaci'iti tí'ijtáhua'a hu-ataseíjre'en í tavástara'a, jeíhua pu jaítze'e huápi'íi

ruxe'eve'e a'íjna caí a'íjna í tej jín rajpuaíjtzi íiyen chaanaca japua.

¹⁹ Ajta, tíj na'a ti ayén tí'iseijre'e ti Dios ayén tiú'utaahuaca'a, a'í pu ari a'ujca'anéecan jín rachú'eve'e a'ájna xicáara'an ti jetzen Dios hua'utaseíjrata a'ímej í mej yaújmua'ame'en pú'een.

²⁰ Ajta nain tíj na'a a'íjna ti tí'iseijre'e, ayée pu seicié huaújrúu ti ij caí ayén éene'e á'ara'ani a'ij ti tí'ijxe'eve'eca'a í Dios. Mí ajta, capu ayén ruseíj huaújrúu sino Dios pu ruxí'evi'ira'a jín ayén raateájtuaa ti ij ayén raajéjcuare'en mejca'ihuáyee.

²¹ Nain ti tí'iseijre'e, ayée pu ti'ijchú'eve'e a'ájna xicáara'an ti jetzen Dios ayén raateájtuaani ti ij caí ché'e ayén ca'anéeri jín ratéva'irihua'an a'íjna ti ra'antipua'ajte'esin. Aj pu xaa ayén che'atá na'a huataujseíjrata a'ame tíj na'a í ti Dios raatétaahuaca'a jamuan í mej yaújmua'ame'en pú'een í Dios. Ruxiéehua pu jín naa seíire'e a'ame.

²² Ayee tu tí'ijmua'aree ti ayén éene'e á'aye'i tíj na'a jéjcuá imuá ti yú e'iré'ene, ti ayén che'atá na'a tí'iseijre'e ti taújye'in a'íjna jime'e ti temua'a tirajpuaíjtzi á'aye'i tíj 'íita'a ti pua'a ayén tira'utacuí'ine.

²³ Mí teajta iteen, teen tu tiyen che'atá tena'a tataye'in a'iné pu'uri seijre'e itejmi jemi a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ti a'ín pú'een í ta'amuájca ti Dios ayén jín te'ataújratziiri'i. Ta'ataca'anéecan tu jín tiyen rachú'eve'e ti ij ayén nain jín titáaci'íti a'íjna jime'e tej yaújmua'ame'en pú'een í Dios, ti ij ajta Dios ayén ru'irájtuaani í tej ratéhua'ira'a.

24 Ayee pu 'een jín Dios tu'irájtuaa tej ti tiyen rachú'eve'en te'íjna í tej caí xi raseíj. Mí ajta, ti pua'a teri raseíj í tej rachú'eve'e, capu ché'e ruxe'eve'e tej rachú'eve'e. ¿Ni caí ayén ti'ayajna ti caí mé'e ja'atí ti ayén rachú'eve'e a'íjna ti ari raseíj? Capu xaa ne'u mé'e ja'atí.

25 A'iné tu'uri rachú'eve'e te'íjna ti caí xi taac'íi, a'íj pu jín ayén tiú'ujxe'eve'e tej tiyen rachú'eve'en te'caí tiyen cátaxieehuata.

26 Ajta a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íi pu tavaire'e a'íjna jime'e í tej rahuavíraca í Dios jemi, a'iné catu a'ij rini tajímua'a, ni catu a'atzu ramua'aree ti'itíj ti niuucarijra'a ayén ruxe'eve'e tej ti tiyen tiu'utéjniuuni í jemin. A'íj pu jín a'íi pu ta jetze me'ecan téniuusin. Ayee pu tí'ici'ixi, cumu tícaí té'anri'ire, a'iné capu ja'atí raay'íiti ti ayén tiu'utaxáj.

27 Ajta a'íjna ti ayén tirú'umua'aree nain jime'e a'ij tej tí'imua'atze í ta tzajta'a, a'íi pu ajta ramua'aree a'ij ti huataújmu'a a'íjna ti rahuavii a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios a'iné a'íi pu ayén huá'a japua huatánuiusin a'ij ti a'ín ayén tí'ijxe'eve'e í Dios.

Nain tu jín tiu'utému'a'itin í jemin

28 Teen tu teajta tiyen ramua'aree ti Dios ayén tavaire'e ti ij nain jín ayén te'irájra'ani ti í a'íjna jín r'íi titaatá'an itejmi, i tej raxí'eve'e í Dios. Ajta Dios pu a'íjna jín ayén taatajé tej ti tiyen ratéva'irihua'an a'ij ti a'ín ari titaaxí'epi'intari'irili.

29 Ajta a'íime í ti Dios jéjcu'a imuá huá'amuajtejca'a ti ayén hua'irájtuaani, a'íi pu ajta

jéjcua imuá hua'antíhuau ti ij ayén huá'uruuren mej mi miyen che'atá mena'a seíre'e muá'ara'ani ti a'íjna í yaujra'an. Ajta ayén tiraaxí'epi'intare ti ij ayén hua'ajá'a pu'éene'e á'ara'ani, a'í pu ajta jaítze'e vásta'a pu'éene'e á'ara'ani mecaí í seica í ru'ihuaamua'a í mej mu'íi ti Dios huá'aya'upuaca'a.

³⁰ Ajta a'íime í ti ayén jéjcua imuá hua'antíhuau, a'í pu ajta hua'utajé. Ajta a'íime í ti ayén hua'utajé, a'í pu ajta ayén tíhua'uxí'epi'intari'iri'i mej nu'u ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin. Ajta a'íime í ti ayén tíhua'uxí'epi'intari'iri'i, a'í pu ajta ayén hua'utá'a mej mi nain jín miyen che'atá mena'a seíre'e tíj ajta a'uun seijre'e í yaujra'an tíj na'a rusén jime'e.

³¹ A'íj pu jín, ¿a'iné tetiu'utaxájta? Tí pua'a Dios ayén ta japua niuucari, ¿ni qui auj ayén tí'iri'iri ti ja'atí ayén ta'antipué'ajte'en itejmi? Capu xaa ne'u.

³² Capu Dios ayén tiraatá'uuni'iri'i í ruyauj ti ij caí huámi'ini í cúruu jetze, sino ayée pu tíhua'utátuii ta jetze me'ecan najmi'ica, tetíj tena'a pua'amé iteen. A'íj pu jín, ayén che'atá na'a ruxí'evi'ira'a jín ayén nain taatapuaíjve'esin, nain tíj na'a ti tí'iseijre'e í Círíistu'u jemi.

³³ ¿A'ataani ayén tíhuá'axajtzi'iran a'ímej ti Dios ayén hua'antíhuau? Capu ja'atí xaa ne'u, a'iné Dios pu ruseij ayén tíhua'uxí'epi'intari'iri'i mej mi miyen ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin.

³⁴ ¿A'ataani ayén tí'ijxi'epi'intare'en ti ayén puaíjtzí taatá'an itejmi? Capu ja'atí, a'iné seíj pu'u ta jetze me'ecan niuu a'ame. A'í pu ajta a'uun é'eseijre'e ri'iríinta'an í Dios. A'íi pu a'ín pú'een í

Ciríistu'u ti huamí'i ta jetze me'ecan. Jee xaa ne'u, jaítze'e pu ayén tiraavíjte'e tej tiyen raataxáj yee a'ii pu a'ín pú'een ti ajta a'itáaraa huá'a tzajta'a í mej meri huácuui.

³⁵ ¿A'ataani ayén te'entiú'uuna í Ciríistu'u jemi ti ij caí ché'e ayén taxe'eve'e? ¿Ni qui ayén tí'ijruuren ti pua'a ti'itíj tamuári'eriste'e na'ari ti pua'a ti'itíj ayén tá'itziite'e? Capu xaa ne'u. ¿Ari ti pua'a miyen a'ij pua'a táaruuren nusu ti pua'a tiyen tiejcu? Capu ajta a'íjna. ¿Ari ti pua'a tej caí a'ij tí'ijviicua'i?, ca'ín ¿tí pua'a ayén titáaci'iti ti tziíni'ire'e í tej te'íjna jín huácuu'ini? Capu xaa ne'u ayén te'entiú'uuna í Ciríistu'u jemi. ¿Ari ti pua'a miyen táacui'ini? Capu ajta xaa ne'u.

³⁶ Ayee pu té'eyu'usi'i tijín:

Tíj na'a ti 'eíjninei í xicaj,
 asta na'a caí u e'eteárute,
 tí'ij pína'a mú miyen huá'atu'ire'e a'ímej
 mej mi táacui'ini.

Ayee pu tihúa'amitiejte'e
 tej tiyen che'atá tena'a ti'itéva'iri
 matíj a'íime í cáne'axi í mej huá'acui'ica
 mej mi miyen ráatuaani í huá'ahua'ira'a í
 cáne'axi.

³⁷ Capu xaa ne'u ayén ja'atí te'entiú'uuna. Tíj na'a ti ayén tí'itaruure, nain tu jín tiyen tiu'utému'iti a'íjna jime'e ti Ciríistu'u ayén taataxí'eve ti ij ayén huámi'ini ta jetze me'ecan.

³⁸⁻³⁹ Ayej xaa ne'u ti'ayajna. Ayee pu tiná'amitiejte'e ineetzi ti ayén ti'ayajna ti caí ti'itíj ayén te'entiú'uuna ti ij caí ché'e ayén titáaci'iti a'íjna ti jín Dios taataxí'eve. Capu amín a'ij ti pua'a tiyen ruuri huateáturan na'ari ti pua'a tiyen

huácuilini. Camu majta miyen te'entiú'uuna a'ñime í mej ta japua tí'ivaire'e í Dios jemi, na'ari a'ñime í mej miyen tí'ivaire'e í tiyaaru'u jemi. Tí'itíj ti na'a ti a'ij seijre'e, ti pua'a auj teja'uré'enejsin na'ari ti pua'a ari ayén tel'irájraa nusu muári'eri'ire'ara'an pú'een í ja'ati, capu ajta ayén te'entiú'uuna. Capu amín a'ij ti pua'a a'ñin pu'éene'en ti ta japua é'eseijre'e na'ari u tajete, tí'itíj ti na'a ti ayén seijre'e, capu a'atzu a'ij tí'iri'iri ti ayén te'entiú'uuna í Ciríistu'u jemi, a'íjna í Jesús ti ajta tavástar'a pú'een.

9

Dios pu nu'u hua'antíhuau a'ñimej í mej Israel jetze ajtéme'ecan

¹ Ayee nu tzáahuati'ira'a jín niyen tejá'amua'ixaate'e í Ciríistu'u jemi. Canu tí'ihua'i nena'a. Ayee nu á'anxijte'en í nemua'atziira'a jime'e nej ni niyen ráamua'ati ti pua'a ayén tiraavíjte'e nusu caí. Ajta a'ñin í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'ñi pu ajta a'íjna jín nevaire'e.

² Jé'ecan nu huatánxieemijte'e, neajta ja'anáj ti na'a niyen rajpuaíjtzi yú ne tzajta'a.

³ Tí pua'a ri'iríistanche'e, ti Ciríistu'u ayén mé núurieniche'e ti ij na'antipué'ajte'en huá'a jetze me'ecan í ne'ihuaamua'a, a'ñime í mej miyen che'atá mena'a airaújnejjte netíj inee.

⁴ A'ñi mú Israel jetze ajtéme'ecan. A'ii mú a'ñin pú'een í ti Dios huá'aya'upuaca'a. A'ñi pu ajta huatasejre huá'a jemi a'íjna ti naa seíre'e já'araa mej mi miyen raamuaarée ti Dios a'uun huateájturaa huá'a jemi. Dios pu ajta huá'a jemi mu'iicáca

jín tiu'utá'a í runiuuca a'ij ti ayén té'eme'enche'e. Majta a'íime, ayée mú ra'ancuré'a me'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta, majta me'íjna í ye'irá a'ij mej tí'ina'amiche'e. Dios pu ajta mu'iicáca jín te'ataújratziiri'i huá'a jemi.

⁵ A'íi mú majta huá'a jetze huanéj í tavaújsimua'a jetze. Ajta, huá'a jetze pu ayén airaújneijte a'íjna í Círístu'u ti ajta a'íin pú'een í Dios í ti nain jín antiújmua'aree. Tiché'e tiyen rí'i tiraatá'acare'en tíj na'a rusén jime'e. Ché'e ayén teja'uré'enen.

⁶ Canu niyen tejá'amua'ixaate'e ti a'íin niuucari caí ti'itíj vaire'eca'a ti Dios ayén tihua'utá'a. Canu xaa ne'u, a'iné a'íime í mej jetzen airaújneijte í tayá'upuaci'i a'íjna í Israél, camu naími'i miyen Israél jetze ajtéme'ecan.

⁷ Ajta capu ayén huataújmua'a mej naími'i yaújmua'ame'en pú'een a'íjna í Abraham teecan ti pua'a miyen me'íjna jetze airaújneijte. Camu xaa ne'u. Mí ajta ayén tíjín: “Ayee pu ámitieere'e a'ame. A'íi mu'u a'íin pu'éene'e muá'aju'u í á'ayaujmua'a, a'íime í mej jetzen a'iránejsin a'íjna jetze í Isaac.”

⁸ Ayee pu'u na'a, a'íime í mej Abraham jetze airaújneijte, capu ayée na'a hua'ucí'i naíjmi'íca ti Dios ayén huá'aya'upuaca'a me'íjna jime'e mej me'íjna jetze airaújneijte. Ayee pu ajta tihua'aci'íti a'íimej í mej té'atzaahuate'e me'íjna ti jín Dios te'ataújratziiri'i. A'íime pu xaa ayén ámitieere'e a'ame mej miyen yaújmua'ame'en pú'een a'íjna í Abraham teecan.

⁹ Ayee pu'u, a'iné Dios pu ayén te'ataújratziiri'i tíjín: “A'ájna ti ari ayén tiraaxí'epi'íntare ti ayén teja'uré'enejsin, nee nu neajtahua'a yé

uvé'enejsin. Ajta a'ín í Sara, a'í pu ari tiyaúj a'ame."

¹⁰ Ajta í ti jaítze'e ruxe'eve'e, ayée pu tiráaruu a'íjna í Rebeca. A'í pu hua'apuaca tiyaúumua'a já'araa. Ajta seíj pu'u a'ín pu'éene'e í hua'atáata, a'íjna í tayá'upuaci'i, a'íjna í Isaac.

¹¹⁻¹³ Ajta mat'íj caí xí huanúnu'ihua í mej hua'apua, mat'íj caí xí ti'itíj a'ij huáruurejca'a, ti pua'a ti xí'epi'ín 'een na'ari ti a'ij pua'a 'een, ayée pu Dios tiraata'ixaa í hua'anáanaj tijín: "A'íjna ti vásta'a, a'í pu raatévaire'esin a'íjna ti pa'ari'i." Ajta ayén tijín: "Nee nu raataxí'eve ne'íjna í Jacobo. Neajta rájcha'íire'eca'a ne'íjna í Esaú." Ayee pu 'een jín tiraata'ixaa ti ij ayén ráamua'aree a'ij ti ríci í Dios ti a'ín seij avé'ehuau. Capu ayén a'íjna jín ra'avé'ehuau a'íjna jime'e ti a'ín ja'atí ti'itíj jín ra'ará'astijre, sino a'í pu ayén 'een jín ra'avé'ehuau ti a'ín Dios ruseíj raatajé.

¹⁴ A'iné tiyen te'íjna jín tiu'utaxájta. ¿Ni qui tiyen tiu'utaxájta ti caí xí'epi'ín ríci í Dios? Catu xaa ne'u.

¹⁵ Ayee pu tiraata'ixaa a'íjna í Moisés tijín: "Nee nu niyen tiraatá'uuni'ira ja'atí ti na'a ti ayén na'aráanajche. Neajta nu niyen rá'acu'uve ja'atí ti na'a ti ayén na'aráanajche."

¹⁶ A'íj pu jín, capu ayén tí'ijci'iti seij í ja'ati a'íjna jime'e ti ayén raxí'eve'e ruseíj. Capu ajta a'íjna jín ti ti'itíj ríci, sino a'íjna jín pu ayén tí'ijci'iti ti Dios ayén rá'ancu'uvajxi.

¹⁷ A'íj pu jín Dios ayén tiraata'ixaa a'íjna í Faraón tijín: "Ayee nu ne'íjna jín niyen tímua'íjca pej te'enteárute pe'íjna jime'e pej i'i rey, nej ni hua'utaseíjrate'en a'ij nej huárini í nemuári'eri'ira'a jime'e nej ni puaíjtzi muaatá'an.

Aj mú mi neetzi jime'e miyen tihua'utá'ixaate'esin a'u ti na'a mej huachéjme íiyen chaanaca japua.”

18 A'íj pu jín, Dios ayén rá'acu'uve ja'atí ti na'a ti ayén ra'aráanajche. Ajta pu ayén raatá'aca ti ayén ra'atéchaxijte'en í xiéjniu'uca ja'atí ti na'a ti ayén ra'aráanajche í Dios ti ij ayén ráaruuren.

19 Ajta seij mú'een, ayée pu tinaatá'ixaate'esin tijín: “Tí pua'a ayén ti'ayajna, ¿a'iné 'een jime'e Dios ayén auj ta jetze tí'ijpua'ajte'e? ¿A'ataani rájcha'íire'e í Dios?”

20 Mí neajta inee, ayée nu tí'imua'íhuau tijín: “¿A'ataani pej pú'een pej pi piyen aniúuste'e í Dios jemi mí pej í'í teáata'a? Dios pu muaatétaahuaca'a mú'eetzi.” ¿Ni piyen tiraatá'ixaate'esin pe'íjna ti muaatétaahuaca'a tijín: “A'iné 'een jime'e piyen naatétaahuaca'a”? Capej xaa ne'u.

21 Niché'e neajtahua'a seij timuaata'íhua'u ne'íjna jime'e í ja'atí ti xa'ari tí'íta'ahuaca. ¿Ni caí ayén tiraavíjte'e ti a'ín seica huátaahuan í xa'ari ti naa tí'iseijre'e, ti ajta huápi'í tí'ijnajche, ajta seica ti caí naa tí'een, ti chá'ana'a na'a jín tí'ivaire'e? Ajta nain a'í pu jín ayén tí'ítaavijhuaca'a seij jime'e í xarij.

22 ¿A'iné pena'a tiu'utaxájta ti pua'a Dios ayén huáriniiche'e ti a'ín caí huataniú'ucan, ajta ayén te'utavícuairanche'e temua'a naa a'ij mej r'í muá'aye'í a'íime í ti ayén tiraavíjte'e ti a'ín Dios puaíjtzi hua'utá'an? Ayee pu 'een jín rini í Dios ti ij ayén ámitieere'e ti a'ín rumuári'eri'ire'ara'an jín puaíjtzi hua'utá'asin a'ímej í mej a'ij pua'a titetiújcha'íi.

23 Ajta, ayée pu te'utavícu'a'iranche'e ti ij ajta tiraatasejrata ti ayén huápi'i rí'i tihua'utá'a a'ímej í ti huá'ancu'uvajxi, í ti amuacaí ayén rí'i tihua'uteájtuaa ti ij ayén tihua'uci'iti mej mi ruuri miyen éeni'icí'e huateáaturan í jemin tíj na'a rusén jime'e.

24 Ayee pu xaa ne'u tí'itaruuren itejmi í ti ari taatajé, itejmi i tej Israél jetze ajtémecan, ajta a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

25 Jee xaa ne'u, ayée pu a'íjna jín ti'ixa í Dios a'íjna jetze ti ayén ra'utéyu'uxaca'a a'íjna í Oseas teecan tijín:

A'íme í mej caí amuacaí neetzi jetze
ajtémecantaca'a,
nu'uri niyen hua'utámua'atzi
tijín mej neteítestemua'a pú'een.

Ajta a'íjna nej caí raataxí'eve,
ayée nu neajta raatámua'atzi
tijín mi nej muaxe'eve'e.

26 Ajta, ayée pu té'eme a'ájna
a'u mej miyen tihua'utá'ixaa í teite
mej nu'u caí neteítestemua'a pú'een,
a'ájna mú miyen hua'utámua'atzi
mej nu'u yaújmua'ame'en pú'een í Dios ti i'i
ruuri.

27 Ajta a'íjn í Isaías teecan, ayée pu ca'anín jín tiu'utaxájtaca'a a'ímej jime'e í mej Israél jetze ajtémecan tijín: “Capu amín a'íj, ti pua'a miyen mu'icáa a'íme í huá'ayaujmua'a a'ímej í mej Israél jetze ajtémecan. Tí pua'a mej miyen a'achú ará'axca tíj na'a ti seijre'e í sej ti a'uun é'ejca a'u ti e'eve'e'ástime í jaj, capu naíjmi'ica hua'irátuaasin í

Dios, sino a'ímej pu'u hua'irátuaasin í mej jín miyen huateájturaa.”

28 “Ayeé pu té'eme, a'iné ca'anacan pu Dios ayén nain jín ra'antipué'ajte'esin ti puaíjtzi hua'utá'asin a'ímej í mej yen huachéjme í chaanaca japua.”

29 Ayeé pu che'atá amuacaí tira'utéyu'uxaca'a a'íjna í Isaías tijín:

Ayeé tu éene'e ta'aju'unche'e matíj a'íme
 í mej me'uun a'uchéjme'ecaa u Sodoma,
 matíj majta a'íme í mej a'uun é'echejca'a u Go-
 morra,

í mej caí ché'e é'eseijre'e me'újna.

Mí ajta a'ín Dios, í ti tihua'ajte'e naíjmi'ica

í mej a'uun é'eseijre'e u ta japua,

a'í pu ayén raateájtuaa itejmi jemi

mej mi miyen huateáturan a'íme

í mej ta jetze airaújnejte.

*A'íme í mej Israel jetze ajtéme'ecan jíme'en í niu-
 ucari ti téjmi jemi huatétuihuaca'a*

30 A'íj pu jín, ¿a'iné tí'itíj tetiu'utaxájta? Ayeé pu'u xaa ne'u. A'íme í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, camu miyen rahuauca'a mej mi miyen ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi. Capu amín a'íj. Ayeé pu ajta tihua'uc'í a'íjna jíme'e í mej miyen ri'éene'ecán jín huateájturaa í Dios jemi me'íjna jíme'e mej té'antzaahua.

31 Mí majta a'íme, í mej Israel jetze ajtéme'ecantaca'a, í mej miyen rahuauca'a mej mi ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi, me'íjna jíme'e mej miyen ra'ará'astijre me'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta, a'í mú xaa caí miyen ra'ancuré'a me'íjna í mej rahuauca'a.

32-33 ¿A'iné 'een jín mecaí miyen ra'ancuré'a? Ayej xaa ne'u, ayée mú 'een jín huamuá'itiche me'íjna jime'e mej rahuauca'a mej mi miyen huárini mej ti'itíj jín te'ará'astijre'en. Camu rahuauca'a me'íjna jime'e mej té'antzaahuaté'en. A'íi mú jín huamuá'itiche me'íjna jime'e mej raatéxíeehuataca'a me'íjna ti jíme'en ayén té'eyu'usi'i tíjín:

Casí'i, ayée nu raateátuaasin ne'íjna
í ja'ati ne'újna u Sión.

Ayee pu tinaatéva'ire'e tíj í tetej
í mej jetzen a'ijcá'acata í teteca,
í mej majta jetzen a'itávitzej.

Ajta capu raatatévi'iraste'esin a'íjna
í ja'ati ti ayén rá'atzaahuaté'en.

10

Camu nu'u raamuá'a me'íjna ti Dios raateájtuaa

¹ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e, ne'ihuaamua'a, nej niyen a'anca'anéecan jín tí'ijxe'eve'e yú ne tza-jta'a, neajta nu rahuauhuau í Dios ti ij a'íin Dios ayén hua'irájtuaani.

² A'íime nu jín niyen ti'ixa í mej a'ujca'anéecan jín rana'amiche í Dios. Aru camu tzáahuati'ira'a jín rana'amiche.

³ Mat'íj miyen rahuauca a'ij mej ye'í huárini mej mi miyen ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi, camu a'atzu ramua'areereca'a a'ij ti Dios ari tiraaxí'epi'íntare ti ij ja'atí ayén ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin. Ayee mu'u rahuauca me'íjna í mej jín rujímua'a mena'a rájteu. A'íj mú jín miyen raatéxíeehuataca'a me'íjna í ti Dios ari ayén tiraaxí'epi'íntare.

⁴ Ayee pu'u na'a, a'iné Ciríistu'u pu nain jín ra'ará'astijre a'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta ti ij ja'atí ti na'a ayén ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi a'íjna jime'e ti a'ín í ja'atí ayén té'atzaahuat'e.

⁵ Ajta a'íjna í Moisés teecan, ayée pu ra'uyú'uxaca'a ti nu'u a'ín í ja'ati ti rá'astijre'e a'íjna í niuucari í mej jín tí'aijta, ayée pu nu'u ajta tiú'ujxe'eve'e ti a'ín a'íjna jetze araujca'ane í niuucari.

⁶⁻⁷ Ajta a'íjna í ja'ati ti ari ri'éene'ecán jín huateájturaa í Dios jemi, ayée pu tí'imua'atze tijín: “Capej piyen té'umua'atze í a'atzajta'a ti ayén ruxe'eve'e peja'ujnéen u ta japua pej yé rave'ecájnejte'en pe'íjna í Ciríistu'u.” Ajta ayén ti a'íjna jime'en: “Capej piyen pej téte'imua a'ucáanen í tajete pej ra'itátuaani í Ciríistu'u huá'a tzajta'a í mej meri huácuui.”

⁸ Mí ajta, ayée pu ti'ixa a'íjna ti tzáahuati'ira'a jín huateájturaa ri'éene'ecán jín í Dios jemi tijín: “Pu'uri mú'etzi jemi seijre'e í niuucari pej piyen tihua'utá'ixaate'en, pajta pe'íjna jetze piyen tí'imua'atze í á'a tzajta'a.” A'ii pu a'ín pú'een í niuucari í tej tiyen tihuá'a'ixaate'e tá'aye'i.

⁹ Ayee pu'u na'a, a'iné ti pua'a mémuaseiiraca'a í teite, pej piyen raataxáj yee Jesús pu tavástar'a pú'een, ajta ti pua'a piyen té'atzaahuat'e í á'a tzajta'a ti Dios ayén ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'ichite, aj pu xaa Dios mua'irájtuaani.

¹⁰ Jee xaa ne'u, ayée pu ti'ayajna, ja'atí pu ayén ri'éene'ecán jín huateáturaasin í Dios jemi a'íjna jime'e ti té'atzaahuat'e í ru tzajta'a. Dios pu ajta ru'irátuaasin a'íjna jime'e ti a'ín ja'atí

ayén tiu'utaxájtaca'a ti Dios jetze ajtémecan, metil'iseíraca'a í teite.

¹¹ Ayej xaa ne'u ti'ayajna, a'iné ayée pu té'eyu'usi'i í niucari jetze tijín: “Capu ja'anáj ratatévi'iraste'esin ja'atí ti na'a ti rá'antzaahuat'e'en a'íjna í Ciriistu'u.”

¹² Aye pu'u, naími'i mú ruxí'ej 'een, a'íime í mej Israél jetze ajtémecan, majta a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, a'iné seij pu'u a'íin pú'een í tavástar'a'a ti ayén tí'ita'aijte'e naíjmi'ica ítejmi, ti ajta nain jín rí'i tihua'atá'aca a'íimej í mej miyen rahuavii ti a'íin hua'utévaire'en.

¹³ Ajta ayén té'eyu'usi'i tijín: “Ja'atí ti na'a ti ayén rahuahuau í tavástar'a'a jemi ti a'íin raatévaire'en, Dios pu ayén ru'irátuaasin a'íjna í ja'ati.”

¹⁴ Aru, ¿a'iné tí'iri'iri mej miyen rahuaviira me'íjna í tavástar'a'a ti pua'a mej caí xi rá'atzaahuat'e? Capu a'íj tí'iri'iri xaa ne'u. Ajta, ¿a'iné tí'iri'iri mej miyen rá'antzaahuat'e'en ti pua'a mej caí xi ráanamujri'i me'íjna ja'atí ti pírici? Capu a'atzu a'íj tí'iri'iri. Ajta, ¿a'iné tí'iri'iri mej miyen ráanamua ti pua'a caí ja'atí ayén tihua'utá'ixaate'en? Capu xaa ne'u a'íj tí'iri'iri.

¹⁵ Ajta, ¿a'iné tí'iri'iri mej miyen ti-hua'utá'ixaate'en ti pua'a mé caí huata'íti'ihuaca'a mej me'uun á'uju'un huá'a jemi? Capu xaa ne'u a'íj tí'iri'iri. A'íj pu jín ayén té'eyu'usi'i tijín: “Jé'ecan tu huápí'i naa huá'asejrate'e a'íimej í mej huata'íti'ihuaca'a téjmi jemi mej mi taatá'ixaate'en me'íjna jíme'en í tavástar'a.”

¹⁶ Mí ajta, camu naími'i miyen ra'ancuré'a me'íjna í niucari í tej jín tátemua'ave'e, a'iné ayée pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Isaías teecan tijín:

“Tavastara'a, capu ja'atí ayén rá'antzaahua a'ij tej tihua'utá'ixaa.”

¹⁷ Ayee pu'u. Ja'atí pu ayén té'atzaahuete'e a'íjna jime'e ti ayén ráanamujri'i í mej tiu'utaxájtaca'a. Ajta a'ín í niuucari í mej miyen raataxájtaca'a, ayée mú 'een jín raataxájtaca'a a'iné Ciriístu'u pu ayén hua'uta'aíj.

¹⁸ Neajta inee, ayée nu tejá'amua'ihua'u ti pua'a mecaí ráanamujri'i. A'iné mijta, xaa ne'u. Ayen té'eyu'usi'i tijín:

Ayee pu nainjapua namuajre'e

a'ij mej tí'ixaxa'a íiyen chaanaca japua.

Ajta hua'aniuuca, mu'uri miyen ráanamujri'i

a'u ti na'a yen japuan í chaanaca tij na'a au-
uyaúj.

¹⁹ Neajtahua'a nu niyen tejá'amua'ihua'u ti pua'a mecaí yaú'itíee muá'araa a'íime í mej Israél jetze ajtémel'ecan. Ajmí'i pu ayén tiu'utaniú a'íjna í Moisés teecan. Ayen tijín:

Ayee nu ca'anéri jín amuaatá'asin

sej ahuaújchueere'en ne'íjna jime'e

nej rí'i tihua'utá'asin a'ímej

í mej caí Israél jetze ajtémel'ecan.

Neajta nu amuaataniú'ucaste'esin ne'íjna jime'e

nej ni rí'i tihua'utá'asin a'ímej í teite

í mej caí rí'i mé tite'umuámua'aree.

²⁰ Ajta a'ín Isaías, ayée pu huataúra'a ti ayén á jéjre'e tiu'utaxáj tijín:

Ayee mú na'antinájcheca'a a'íime

í mej caí náahausime'e.

Neajta nu huatánseijrataca'a a'ímej jemi

í mej caí nehuauca'a.

21 Mí ajta a'ín, ayée pu tiu'utaxájtaca'a a'íime jime'e í mej Israél jetze ajtémecantaca'a tijín:
 Tí'ij pí na'a nain xicaj tzajta'a,
 ayée nu huá'ahuavii mej mi seicíé
 tiú'umua'ati ineetzi jemi.
 Mí ajta, camu a'atzu ná'astijre'e.
 Temua'a mú tite'entaújnaamua ineetzi jemi.

11

Jíme'en í Israél, í ti Dios ra'antíhua'u

¹ A'íj nu jín niyen tejá'amua'ihua'u. ¿Ni qui ari mé hua'uhua'axi í Dios a'ímej í mej teitestemua'ame'en pú'een? Capu xaa ne'u, a'iné capu mé núurie ineetzi, i nej neajta Israél jetze ajtémecan, a'iné a'íj nu jetze 'airáne'j í Abraham teecan, neajta huá'a jetze ajtémecan a'íime í mej airaújneijte me'íjna jetze í Benjamín teecan.

² Jee xaa ne'u, capu ayén mé hua'uhua'axi í Dios a'ímej í ruteítestemua'a í ti jécua imuá hua'antíhuau. ¿Ni secaí siyen ramua'aree a'ij ti té'eyu'usil'i í yu'uxari jetze ti a'íjna jín ayén té'axa a'ij ti a'ín Elías ayén tiraatéjhua'u í Dios jemi ti ij a'ín puaíjtzi hua'utá'an?

³ Tijín: “Casi'i, nevástara'a, mu'uri huá'ucuii a'ímej í mej mú'eeetzi jetze me'ecan tí'ixaxa'a. Majta miyen tiu'uté'uunaxi me'íjna í tejcuá í mej japuan tí'imua'i'ivajtaca. Nee nu'u ni yé huatéjvee. Capu ché'e máaj ja'atí. Majta meri nejé'icatacu.” Ayee pu'u tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Elías.

⁴ Mí ajta a'ín í Dios, ayée pu tiu'utaniú tijín: “Ayee nu hua'uteájtuaa mej mi miyen huateáturen ineetzi jemi a'achú cumu aráhua'apua vi'ira'a í

teite, í mej caí ja'anáj ranajcheca'a me'íjna í Baal.”
Ayeé pu tiraata'ixaa.

⁵ Ayeé pu che'atá na'a seijre'e íjii a'íime í mej teitestemua'ame'en pú'een. Dios pu ruxí'evi'ira'a jín hua'antíhuau.

⁶ Ajta ti pua'a Dios ayén hua'antíhuau ruxí'evi'ira'a jime'e, capu ché'e ri'irí mej miyen ti'itíj jín te'enteároute í jemin a'íjna jime'e mej miyen ti'itíj jín ra'ará'astijre'en. Na'ari caí, capu ti'itíj a'ij ti'itéva'iri ti Dios ayén hua'antíhuau í ruxí'evi'ira'a jime'e.

⁷ ¿A'iné na'aqui? A'íjna í mej a'ujca'anéecan jín rahuauca'a a'íime í mej Israel jetze ajtéme'ecantaca'a, camu ra'ancuré'a me'íjna. Mí majta, a'íime í ti Dios hua'antíhuau, a'íi mú xaa ra'ancuré'a. Majta a'íime í seica, Dios pu ayén ca'aníjra'a hua'utá'a mej mi antaújnaamuan í ruxíejniu'uca jetze í jemin.

⁸ Ayeé pu'u na'a, a'iné ayéé pu té'eyu'usi'i tijín: “Dios pu ayén huá'uruu mej mi miyen tíu'ujtimua'ira í rumu'úu jetze. Ayeé pu huá'uruu ti ij caí a'ij tihuá'amitíejte'e í mej rasise'i, mej mi majta caí yaú'itíeé muá'ara'ani í mej ranamua. Ayeé pu'i éene'e já'araa tíj na'a ti yú e'iré'ene.”

⁹ Ajta a'íin í David teecan, ayéé pu tiu'utaxájtaca'a tijín:

Miché'e caí ché'e miyen rutémua'ave'e me'íjna
jime'e

ti jeíhua tihua'ucí'i,

sino miché'e seica tihuá'ari'i nain jime'e,

majta hua'antipua'ajte'en.

Ché'e ayén huá'a japua rájveti

a'ij ti tiraavíjte'e a'íjna jime'e
mej auté'ítze í Dios jemi.

¹⁰ Ché'e caí ayén tihuá'amitíejte'e
a'ij ti ti'itíj tihuá'uci'iti.

Miché'e miyen títeeteújca'anen
tíj na'a ti yú auca'ití a'ame me'íjna jime'e
mej ca'anéeri jín tí'imuari'e.

*Dios pu nu'u hua'irájtuaasin a'íme í mej seij
chuéjra'a é'eme'ecan*

¹¹ Neajta nu niyen tejá'amua'ihua'u. ¿Ni qui miyen nain jín auté'ítze ti ij ayén huá'a japua rájveti mej rajpuaítzi muá'ara'ani tíj na'a rusén jime'e, ti ij caí ché'e rí'iriistan ti Dios hua'irájtuaani? Capu xaa ne'u a'atzu, sino ayée pu éene'e já'araa. A'iné a'í mú auteájturaa í Dios jemi, Dios pu ayén rí'í tihua'utá'a a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan mej mi miyen ruuri huateáturan í jemin. Ayee pu 'een jín huaríj í Dios ti ij ayén huá'uruuren a'ímej í mej Israel jetze ajtémecan mej mi chueere'e muá'ara'ani.

¹² Ajta, ti pu'a Dios ayén jeíhua huápi'i rí'í tihua'utá'a a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan a'íjna jime'e í mej miyen huamuá'itiche í jemin a'íme í mej Israel jetze ajtémecantaca'a, jeíhua pu jaítze'e huápi'i tihua'utá'asin naíjmi'ica a'ájna xicáara'an ti jetzen huá'anaijmire'en a'ímej í mej Israel jetze ajtémecan.

¹³ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e mi seij seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, a'iné Dios pu ayén tinaata'aíj nej niyen tejámuaatá'ixaate'en

mú'ejmi, ayée nu tiu'utánca'ane nej ni nain jín jamuaatévaire'en a'ij ti tiraavíjite'e.

¹⁴ Ayee nu 'een jín rici nej ne'íjna jín ca'aníjra'a hua'utá'an ne'ímej í nexí'ej teite ti pua'a ri'iriistan mej mi chueere'e muá'ara'ani nej ni je'icáca antimúá'itín mej miyen rá'antzaahuate'en.

¹⁵ Ayee pu'u, tí'ij a'íjn Dios ayén mé hua'uhúa'axi a'ímej í mej Israél jetze ajtémecantaca'a, aj pu i a'íjn hua'ancuré'evi'iti a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecantaca'a. ¿A'iné té'eme icu, tí'ij Dios ajtahua'a hua'ancuré'evi'itín a'ímej í mej Israél jetze ajtémecan? ¿Ni caí ayén seíre'e a'ame tí'ij ti pua'a Dios ayén hua'ajjájpuan huá'a tzajta'a í mej meri huácuii?

¹⁶ Niché'e seij niucari amuaatá'ixaate'en ne'íjna jime'e í cuaíjtzi í mej jín pan ta'ahuaca. Tí pua'a Dios huateúra'ate'en a'íjna í cuaíjtzi í mej amucaícan raatámuaí'ivejte, a'í pu ajta huateúra'ate'esin nain í pan í mej ráataahuaca'a. Ajta, ti pua'a Dios ayén huateúra'ate a'íjna í naana'a ti jetzen ajtanéj í cíyej, a'í pu ajta huateúra'ate naíjmi'i í pi'ista ti jetzen ajta'ú'upu'u í cíyej jetze. Ayee pu che'atá na'a 'een mú'ejmi jemi.

¹⁷ Tiché'e tiyen raataxáj ti Dios ayén ra'antiná'axi jetzen í aceituuna je'icáca í pi'ista. Aj pu ij seíj antiví'ijte í pi'ista ti seíj jetze me'ecantaca'a aceituuna ti ruseíj ajnéj. Seajta mú'een, ayée xu se'íjna jetze ajtémecantaca'a í aceituuna ti ruseíj ajnéj. Ajta íjii, mú'een xu seri se'íjna jetze ajtémecan ti Dios jetze ra'antiví'ijte a'íjna í pi'ista. Pu'uri amú'uca'anisti'i a'íjna ti já'ara'ara'an pírici a'íjna í aceituuna.

18 A'íj xu jín, caxu siyen á'ujtzaahuat'e se'íjna jime'e í ti Dios ari ra'antiná'axi a'íjna í pi'ista. Tí pua'a siyen á'ujtzaahuat'e setá'aj siyen tiú'umua'ati se'íjna jetze í niuucari ti ayén tijín yee: “Capu ayén mú'ejmi jetze araújca'ane í naana'ara'an a'íjna í c'iyej, sino mú'een xu se'íjna jetze araújca'ane í naana'ara'an.”

19 Ri'irí sej siyen tí'ixajta ti jíme'en: “Ayee pu ra'antiná'axi a'íjna í pi'ista ti ij ayén ta'antiví'ijte'axi'in itejmi í c'iyej jetze.”

20-21 Jee xaa ne'u, ayée pu ti'ayajna. Capu amín a'íj. Ayee pu 'een jín huá'uruu a'íjna jime'e mej caí rá'antzaahua. Mí seajta mú'een, ayée xu'u sena'a se'íjna jetze ajtém'e'ecan se'íjna jime'e sej siyen té'atzaahuat'e. Caxu siyen á'ujtzaahuat'e, sino setá'aj siyen tí'itziine'e, a'iné Dios capu ayén tiraatá'uuni'iri'i a'íjna í pi'ista ti ajtaneájxi í c'iyej jetze ti r'én. Capu ajta tejámuaatá'uuni'ira mú'ejmi.

22 Setá'aj siyen se'íjna jetze tiú'umua'ati í ti jín Dios amuá'ancu'uvajxi mú'ejmi, ajta í ti jín muári'eri hua'utá'a a'ímej. A'íj pu muári'eri hua'utá'a a'ímej í mej auteájturaa í jemin. A'íj pu ajta amuá'ancu'uvajxi mú'ejmi. Ajta, ayée pu auj á'amuaruuren ti pua'a siyen á'ateevi'in sej se'íjna jetze araújca'ane ti jíme'en Dios r'íi tejamuaatá'a. Na'ari caí, a'íj pu ajta mé amúuhua'axijsin mú'ejmi.

23 Ajta a'íjme, ti pua'a mecaí ché'e á'ateevi'in mej caí miyen té'atzaahuat'e, Dios pu ayén aj-tahua'a hua'antiví'ijte'esin a'iné a'íj pu raayí'ti ti ayén huárini.

24 Ayej xaa ne'u ti'ayajna, Dios pu raayí'ti ti ayén huárini a'ij ti caí tí'irineca ja'anáj ti na'a íiyen. A'íi pu amua'antiná'axi a'íjna jetze í ciyej ti 'itzitá huanéj ti ij ayén amua'antiví'ijte'en jetzen í seij í mej ra'ateáhuui. Mí ajta, a'íime í mej Israél jetze ajtémecan, a'iné a'íime amuacáí mú ajtémecantaca'a me'íjna jetze í ciyej, capu a'atzu muári'erista a'ame ti Dios ajtahua'a hua'antiví'ijte'axi'in a'íjna jetze, mej mi majtáhua'a teitestemua'ame'en pu'éene'e muá'ara'ani.

T'íj Dios hua'irátuaasin a'ímej í mej Israél jetze ajtémecan

25 Aye nu tí'ijxe'eve'e, ne'ihuaamua'a, sej si yaú'itiée xá'ara'ani temua'a naa a'ij ti huataújmua'a a'íjna ti rú'avaa í Dios jemi, sej si caí á'ujtzaahuate'e ti'itíj jime'e. Aye nu tejá'amua'ixaate'e mej meri antaújnaamua mu'iití a'íime í mej Israél jetze ajtémecan. Maúche'e mú miyen huateáturaasin asta mena'a caí miyen ara'astí muá'ara'ani a'achú mej pua'amé ti Dios ayén huá'uxi'epi'íntare mej té'antzaahuate'en a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

26 Aj pu i xaa Dios hua'irátuaani naíjmi'ica a'ímej í mej Israél jetze ajtémecan. A'íj pu jín ayén té'eyu'usi'i tíjín:

Mu pu a'uvé'emé'e a'ame a'ujna u Sión,
a'íjna í ja'ati ti hua'irátuaani.

Aye pu rí'i huá'aruuren a'íime
í mej Jacobo jetze airáne mej mi caí ché'e
a'ij pua'a titetiújcha'íi í Dios jemi.

27 Neajta nu niyen te'atánratziiri'i a'ímej jemi

nej niyen huá'uruuren ne'ájna xicáara'an
 nej jetzen tíhua'utá'uuni'ira
 í mej jín auteájturaa neetzi jemi.

28 Alíi mú rájcha'íire'e í Dios me'íjna jime'e
 mej raatéxieehuataca'a me'íjna í niuucari í
 tí jín Dios hua'irájtuaani. Ayee mú me'íjna
 jín huaríj, ayée pu tejamuaací'i mú'ejmi sej
 sí seajta ráanamua se'íjna í niuucari. Mí ajta,
 a'ín í Dios, aúche'e pu huá'axe'eve'e a'íjna
 jime'e tí jéjcuá ímuá hua'antíhuau, ajta a'íjna
 jime'e tí tí'itíj jín te'ataújratziiri'í a'ímej jemi í
 huá'ahuaacixa'astemua'ací'i.

29 Jee xaa ne'u, aúche'e pu hua'utévaire'esin
 a'íné Dios pu caí ra'uré'uuna a'íjna í niuucari tí
 tí'itíj jín te'ataújratziiri'í. Capu ajta yá'uhua'ana
 a'íjna tí jín hua'utajé.

30 Seajta mú'een, a'ájná'imua xu caí seajta
 rá'astijre'eca'a. Mí ajta a'ín Dios pu ayén
 amuá'ancu'uvajxi mú'ejmi, a'íné a'íime í mej
 Israél jetze ajtéme'ecan, camu rá'astijre'eca'a.

31 Ajta íjii, ayée mú 'een jín auteájturaa í Dios jemi
 tí ij ajta Dios huá'ancu'uvajxi'ín a'íjna jime'e tí ari
 amuá'ancu'uvajxi mú'ejmi.

32 Ayee pu Dios hua'uxíjte naíjmi'ica í mej jín
 auteájturaa í jemin, tí ij ajta huá'ancu'uvajxi'ín
 matíj mena'a pua'amé miyen seijre'e.

33 Jee xaa ne'u, ayée pu tí'ayajna. Jé'ecan
 pu huápi'í tiu'uyí'í'í a'íjna í Dios. Nain pu jín
 tírú'umua'aree. Capu a'atzu ámitieere'e a'ij tí tí'itíj
 jín ayén tí'ixi'epi'íntare'e. Capu rí'irí tej tiyen
 yaú'ítiee tá'ara'ani a'ij tí Dios ayén ruxí'evi'ira'a
 jín huá'aruure í teite í mej yen japuan seijre'e í
 chaanaca japua.

34 “¿A'ataani ramua'aree a'ij ti 'een í mua'atzíire'ara'an í Dios? ¿A'ataani ayén raatévai í Dios ti ij ayén tiraata'ixaate'en a'íjna í Dios a'ij ti ye'í huárini? Capu ja'atí xaa ne'u.

35 ¿A'ataani ari ayén ti'itíj tiraatapuaíjve í Dios ti ij ayén ruxe'eve'e á'ara'ani ti a'ín Dios ajta ti'itíj jín ayén tirá'acha'íre'e a'íjna í ja'ati? Capu ja'atí xaa ne'u.”

36 Ayee pu'u, a'iné naíjmi'i pu jemin me'ecan. A'í pu nain tiú'utaahuaca'a. Nain pu a'íjna jín ayén tí'iseijre'e ti ij ayén rí'í tiraatá'an. Teajta iteen, tiché'e teajta rí'í tiraatá'an tíj na'a rusén jime'e. Ché'e ayén teja'uré'enen.

12

Mej nu'u huataújtuaani í Dios jemi

1 A'iné Dios pu ari amuá'ancu'uvajxi, ayée nu tejá'amuahavii, ne'ihuaamua'a, sej si huataújtuaani í Dios jemi í rutevij jime'e, setá'aj raateájtuaani í Dios jemi í sej seajta jín rí'í tiraatá'an. Tí pua'a seri siyen huárini, aj xu si raatévaire'en a'ij ti tiraavíjte'e, sej ruuri jín huataújmuai'ivejta.

2 Caxu siyen titetaúra'acare'en sej siyen che'atá sena'a titetiújcha'í matíj a'íime í seica í mej yen japuan seijre'e i chaanaca. Caxu xaa ne'u siyen rijca mú'een, sino setá'aj siyen seicié huaújruuren se'íjna jime'e sej seri huaújjejcuare í á'amuamua'atziira'a jetze. Aj xu siyen ramua'aréeren a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios, seajta siyen ramua'aréeren ti'itíj ti i'í xí'epi'ín í Dios jemi, ti'itíj ti ayén tira'aráanajche, nusu a'ij sej huárini sej si nain jín ra'ará'astijre'en a'ij ti Dios tí'ijxe'eve'e.

³ A'iné Dios pu a'íjna jín tinaa'íjca nej ni niyen tejamuáamua'aten, ayée nu tejá'amua'ixaate'e naíjmi'íca mú'ejmi. Ché'e caí ja'atí ayén á'ujtzaahuat'e, a'iné capu ayén tiraavíjte'e. Caxu xaa ne'u siyen rijca, sino setá'aj siyen rí'i mé tite'umuáamua'aree í ru jetze. Setá'aj siyen se'íjna jetze tiú'umua'ati a'ij ti ti'itíj jín Dios ari tejámua'íjca, seij ajta seij. Ayee pu xaa ne'u tiraavíjte'e.

⁴ Ayee pu'u na'a. Tetíj tena'a pua'amé tej tiyen ratéhua'ira'a, ajta capu tí'iseicaj na'a tíj na'a ti'it'éjvee í ta jetze. Capu ajta tí'iseicaj na'a í ti jín titaatéva'iri tetíj tena'a tiyen ti'it'éjvee, sino ayée pu'u ti'imuí'i.

⁵ Ayee pu che'atá na'a 'een tej teri Ciríistu'u jetze ajtéme'ecan. I tej mu'iití ará'ase, ayée tu naíjmi'í tí'itaseijrata tej seij tena'a jetze ajtéme'ecan í tevi. Ajta ja'atí ti na'a ti ta jetze ajtéme'ecan, a'í pu ajta huá'a jetze ajtéme'ecan í seica, a'achú mej pua'amé.

⁶ Capu ayén ruxí'ej na'a titaac'í'i itejmi a'íjna í tej jín teri ratéva'iri. A'íj pu jín, tiché'e tiyen tiraatévaire'en, a'ij ti a'ín Ciríistu'u ayén rí'i titaatá'a. Tí pua'a ayén tiraac'í'i seij í ja'ati ti ayén tiu'utaxáj í Dios jetze me'ecan, ché'e a'ín ayén jetzen me'ecan tiu'utaxájta a'achú ti caj tirú'umua'aree.

⁷ Tí pua'a ayén tiraac'í'i seij í ja'ati ti ayén hua'utévaire'en í seica, ché'e ayén hua'utévaire'en, na'ari ti pua'a ayén tiraac'í'i ti ayén tihuá'umua'aten í seica, ché'e ayén tihuá'umua'aten.

8 Tí pua'a ayén tiraací'i a'íjna í ja'ati ti ayén raayí'itihua'an ti ca'aníjra'a hua'utá'an í seica, ché'e ayén ca'aníjra'a hua'utá'an. Seica pu ayén tihua'ucí'i mej miyen tíhua'utapuaíjve'en a'ímej í mej caí a'ij tí'ijviicua'i. Miché'e miyen ruxí'evi'ira'a jín temua'a naa tíhua'utapuaíjve'en. Ajta a'ín ti ayén antiújmua'aree a'íjna jime'e ti tí'ajta teyujta'a, ché'e a'ín a'ujca'anéecan jín tí'ivaire'e. Ajta a'ín ti huá'acu'uve a'ímej í mej caí a'ij tí'ijviicua'i, ché'e a'ín rutémua'ave'ecan jín huá'ancu'uvajxi'in.

A'ij mej ye'í ti'tiújcha'íí í mej té'atzaahuat'e í Dios jemi

9 Ayee pu ruxe'eve'e sej tzáahuati'ira'a jín huaújxe'eve'en sej seajta sej. Setá'aj raatéxiehuat'e'en se'íjna ti a'ij pua'a 'een, seajta ra'ará'astijre'en se'íjna ti i'í xí'epi'in.

10 Setá'aj siyen huaújxe'eve'en sej seajta sej tíj ru'ihuaamua'a naa. Setá'aj seajta huatéújca'anen temua'a naa se'íjna jime'e sej rí'i tiu'utá'an sej seajta sej.

11 Caxu raaxiéehuata sej ratéva'irihua'an í tavástar'a, sino sa'ujca'anéecan xu jín siyen se'íjna jetze huatéújca'anen í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

12 Setá'aj huaújtemua'ave'en se'íjna jime'e sej siyen ti'itíj jín tí'ichu'eve'e ti Dios jemi é'eme'ecan. Setá'aj seajta siyen te'utáviicua'i se'íjna jime'e í sej jín rajpuaítzi xa'aye'i. Seuche'e xu rahuaviira í Dios. Caxu raatápuaapua'ata'an.

13 Setá'aj siyen tihua'uré'an í sej tí'ijcha'íí a'ímej jemi í mej caí a'ij tí'ijviicua'i. Setá'aj seajta siyen

ruxí'eví'ira'a jín hua'ancuré'eví'itín í á'amua'xi'e'j teite í ruche.

14 Ayee xu seajta siyen huá'uruuren a'ímej í mej a'ij pua'a á'amuaruure. Setá'aj rí'i tihua'utá'an. Caxu siyen rahuaviira í Dios jemi ti ij a'ín puaíjtzi hua'utá'an, sino rí'i xu tihua'utá'an.

15 Setá'aj siyen huaújtemua'ave'en a'ímej jamuan í mej rutémua'ave'e. Ayee xu seajta huárini sej huataújxiemiste'en a'ímej jamuan í mej ruxiéemiste'e.

16 Setá'aj siyen rí'i tí'ítechejca tǐj í ru'ihuaamua'a naa. Caxu á'ujtzaahuate'e, sino setá'aj siyen antéújseire'en huá'a jamuan í mej caí tí'itǐj jín títeté'u'upu'u ti jeíhua ruxe'leve'e. Caxu siyen á'ujtzaahuate'e í ru tzajta'a sej nu'u rí'i mé tite'umuámua'aree temua'a naa caí máaj ja'atí.

17 Tǐ pua'a ja'atí ayén a'ij pua'a á'amuaruure mú'ejmi, caxu siyen che'atá sena'a a'ij pua'a rarure mú'een. Rí'i xu'u setá'aj siyen sena'a huárini tǐ'ij ayén rí'i tihua'amítiejte'e naíjmi'ica í teite sej xí'epi'ín rici.

18 Setá'aj siyen huárini, setǐj sena'a sej caj tirú'umua'aree, ti pua'a ri'iriistan, setá'aj rí'i titetiújcha'ǐ huá'a jemi í seica í teite, a'achú mej pua'amé.

19 Caxu puaíjtzi ratá'acare'en í ja'ati ti ari a'ij pua'a amuáaruu, sino ché'e a'ín Dios ayén puaíjtzi raatá'an. Ayee xu huárini, a'iné ayée pu té'eyu'usi'i tǐjín: “Ayee pu tí'ineci'ipua ineetzi nej puaíjtzi raatá'an ne'íjna í ja'ati ti a'ij pua'a muáaruu. Nee nu raatá'asin ne'íjna a'ij ti tiraavíjte'e.”

20 Mí seajta mú'een, ayée xu huárini a'ij ti té'eyu'usi'i tijín: “Tí pua'a i'icuatá a'íjna ti muájcha'íire'e, patá'aj tiraamín. Ajta ti pua'a huata'l'imín a'íjna í ja'ati, patá'aj jaj raatá'an. Tí pua'a piyen huárini, ayée pej puaíjtzi raatá'asin pe'íjna jime'e pej xí'epi'in ráaruu. A'íi pu xaa, a'íi pu tirajpuaíitzi a'ame temua'a naa.”

21 Caxu ratá'acare'en ti a'íjna ti a'ij pua'a 'een ayén amuaamuá'itín, sino setá'aj siyen tiraamuá'itín se'íjna ti a'ij pua'a 'een se'íjna jime'e sej xí'epi'in rici.

13

1 Ayee pu tiú'ujxe'eve'e ti ja'atí ti na'a ayén hua'ará'astijre'en a'ímej í mej ti'itíj jín antiújmua'aree. Dios pu ayén raaxí'epi'intare mej miyen ti'itíj jín títetaté'en. A'íj pu jín Dios ayén hua'antíhuau.

2 A'íj pu jín, ti pua'a ja'atí caí huataúra'an ti ij ayén hua'ará'astijre'en, a'íi pu ajta mé rúuhua'ana a'íjna ti Dios ayén raateájtuaa íiyen chaanaca japua. Ajta, ti pua'a ja'atí ayén huárini, puaíjtzi pu a'íjna japua rávaijtzi.

3-4 Tí pua'a ja'atí ayén rí'i ti'itiújcha'íi, capu ruxe'eve'e ti a'ín ja'atí ayén huá'atziíine'e a'ímej í mej ti'itíj jín antiújmua'aree. Mí ajta, a'íjna ti a'ij pua'a ti'itiújcha'íi, ayée pu xaa ne'u tiraavíjte'e ti a'ín ayén huá'atziíine'e a'íime í mej tí'aijta. Tí pua'a piyen tí'ijxe'eve'e pej caí ti'itíj jín rátzííine'e pe'íjna ti tí'aijta, patá'aj piyen huárini ti'itíj jime'e ti i'í xí'epi'in. Tí pua'a piyen huárini, ayée pu rí'i timuaatá'asin a'íjna ti tí'aijta, a'iné Dios pu a'íjna jín ra'antíhua'u ti ij a'ín ti'itéva'irihua'an jemin.

Mí ajta, ti pua'a piyen a'ij pua'a títiá'acha'íi, aj pej xaa rátziiñe'e pua'amé, a'iné a'íi pu a'íjna jín antiújmua'aree ti puaíjtzi jamuaatá'an. A'íi pu xaa ne'u tí'ivaire'e í Dios jemi ti ij Dios jetze me'ecan ayén puaíjtzi hua'utá'an a'ímej í mej a'ij pua'a titetiújcha'íi.

⁵ A'íj pu jín, ayén tiú'ujxe'eve'e sej siyen hua'ará'astijre'en a'ímej í mej tí'itíj jín títetateí ti ij caí ayén a'amua japua rájveti í puaíjtzi. Ayee pu ajta ruxe'eve'e a'íjna jime'e sej siyen ra'ará'astijre'e í Dios.

⁶ Ayee pu ajta tiú'ujxe'eve'e sej seajta se'íjna jín tí'inajchita a'íjna ti á'amua'ijve'e, a'iné a'ímej í mej miyen á'amua'ijve'e, a'íi mú tí'ivaire'e í Dios jemi. T'íj pí na'a nain xicaj tzajta'a, ayée mú me'íjna jín tí'ivaire'e.

⁷ Tí pua'a piyen ja'atí té'echa'íire'e, patá'aj piyen tiraanájchite'en a'achú pej caj tirá'acha'íire'e, na'ari ti pua'a piyen pe'íjna jín té'echa'íi í mej Gobieerno jemi muajíjve'e, patá'aj piyen che'atá pena'a tihua'unájchite'en. Ajta ti pua'a piyen pe'íjna jín té'echa'íi í mej muajíjve'e me'íjna jime'e í pej tí'itu'araca, patá'aj pajta piyen pe'íjna jín tiu'unájchita. Tí pua'a ayén tiraavíjte'e pej piyen r'íi tihua'ajcha'íi a'ímej í mej tí'aijta, patá'aj piyen huárini. Na'ari ti pua'a ayén tiraavíjte'e pej r'íi tihua'uteájtuaani a'ímej í mej títeté'u'upu'u, patá'aj piyen r'íi tihua'utá'an.

⁸ Setá'aj nain jín tiu'unájchita sej si caí ché'e tí'itíj jín té'echa'íi í á'amua'xi'ej teví jemi. Ayee xu'u sena'a se'íjna jín tirá'acha'íire'e í seij sej huaújxe'eve'en seij seajta seij, a'iné a'íjna ti ayén

raxí'leve'e í ruxí'ej tevi, a'íi pu a'íjna jín ari ra'ará'astijre a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta.

⁹ Ayee pu tíhua'uta'ajíj tijín: “Capej tí'ixana'acire'e.” Ajta ayén tijín: “Capej tí'itecui'ica.” Ajta í'í ti ayén tijín: “Capej tí'inahua'aj.” Ajta í'í ti ayén tijín: “Capej tí'inecua'atze.” Naíjmi'í í niuucari ti ayén 'een, ajta tí'itíj ti a'ij ti ra'ité'ase, naíjmi'í tíj na'a ti ayén, a'íi pu ará'ase a'íjna jetze í niuucari ti ayén té'eyu'usí'í tijín: “Patá'aj piyen raxí'leve'e í axí'ej tevi patíj aseíj tí'axe'leve'e.”

¹⁰ Tí pua'a ja'atí ayén tzáahuati'ira'a jín raxí'leve'e í ruxí'ej tevi, a'íi pu caí ja'anáj a'ij pua'a raruuren. A'íj pu jín, a'íjna í ja'atí nain jín ra'ará'astejsin a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta.

¹¹ Setá'aj siyen huárini se'íjna jime'e sej seri rú'umua'aree tí'itíj ti xicáara'an jetze pí'tí'irici. Pu'uri ayén teja'uré'ene sej rí'í huaújruuren sej si atanéjne'ere temua'a naa, a'iné pu'uri jaítze'e vejli'í a'ájna xicáara'an ti jetzen Dios ta japua niuuni. Pu'uri xaa ne'u jaítze'e vejli'í ti caí vejli'itaca'a tetí'ij amuacaí té'antzaahua.

¹² Pu'uri jaítze'e huatíca'a a'íjna ti jetzen tí'ajta a'íjna ti a'ij pua'a 'een. Pu'uri ajta vejli'í a'ájna xicáara'an ti jetzen Ciriístu'u ta japua niuuni. A'íj pu jín, tiché'e tiyen mé rúhua'axín tíj na'a ti a'ij pua'a 'een tej tiyen amuacaí te'íjna jín tiyen rijcaa. Tiché'e teajta te'íjna jetze arátaca'anen í tej jín raatémua'itín te'íjna í tej jín tí'itese'e.

¹³ Tiché'e tiyen rí'í tí'itítacha'íica a'ij mej tí'ijrí'ire í teite mej néeriste'e á'ujujhua'an. Tiché'e teajta caí ché'e tiyen a'ij pua'a éene'ecan jín tí'iyeste, teajta caí ché'e a'ij pua'a tí'iteta'arua,

teajta caí ché'e tí'ixana'acire'e huá'a jamuan í mej tiú'unecua'atziste'e, teajta caí ché'e tí'ixana'acire'e seíj jamuan ti caí a'íj pú'een í pej yá'uvi'itín. Tiché'e teajta caí tiyen ne'use'e tajímua'a. Capu ajta xí'epi'in tej tiyen a'atachueere'e tajímua'a.

¹⁴ Mí seajta mú'een, setá'aj siyen rí'i titetiújcha'íica a'ij ti ti'itiújcha'íica'a í tavástara'a, a'íjna í Jesús ti ajta Ciríistu'u pú'een. Caxu ché'e siyen se'íjna jetze tí'imujca a'ij sej ye'í huárini sej si siyen ra'ará'astijre'en se'íjna ti a'ij pua'a 'een ti huiiráninei í á'amuatzejta'a.

14

Catu nu'u rá'axijte'e í taxí'ej tevi

¹ Tí pua'a ja'atí caí xi tirú'umua'aree a'ij ti huataújmua'a ti ayén ra'ará'astijre'en í tavástara'a, setá'aj ra'ancuré'evi'itín ruxí'evi'ira'a jime'e. Caxu siyen sena'a rá'axijte'e se'íjna jime'e a'ij ti tirá'amitiejte'e a'íjna.

² Ayee pu tí'ijmua'aree ruseíj í Dios jemi ti nú'u ayén ti'itá'aca ti nain tiu'uca'aní, ajta a'íjna í seij, ti caí temua'a naa tirú'umua'aree a'ij ti 'een í Dios jemi, ayée pu tirá'amitiejte'e ti ayée na'a ti'itá'aca ti ráacua'aní ti te'ejnéj á chuaata'a.

³ Ayee pu tiú'ujxe'eve'e ti a'ín í ti nain tí'icua'a caí ayén raxiéhuata a'íjna ti caí nain tí'icua'a. Ajta a'ín ti caí nain tí'icua'a, ayée pu che'atá na'a ruxe'eve'e ti a'ín caí rá'axijte'e a'íjna ti nain tí'icua'a, a'iné Dios pu ajta ayén ra'ancuré'evi'iti a'íjna í ja'ati.

4 Pajta mú'lee, mi pej caí nain tí'licua'a, ¿a'atani ayén a'íjna jín timua'íjca pej piyen rá'axijte'en í ja'ati ti seíj jemi tí'ivaire'e? Capu ja'atí, a'iné seíj pu'u tí'ira'aijte'e. Ajta a'íin í ja'ati, a'íi pu ará'astijre'esin a'íjna ti tí'ira'aijte'e. Na'ari ti pua'a caí ayén huárini, a'íi pu jemin muá'itiche'en. Mí ajta, a'íjna ti nain tí'licua'a, a'íi pu xaa ará'astijre'esin, a'iné tavástara'a pu ca'aníjra'a raatá'asin ti ij ayén ra'ará'astijre'en.

5 Ajta seíj jemi, ayée pu tirá'amitiejte'e ti sei xicaj ayén jaítze'e ruxe'leve'e í Dios jemi caí seica xicáara'an jetze. Ajta seíj jemi, ayée pu tirá'amitiejte'e ti ruxí'ej na'a ayén 'een nain xicáara'an jetze. Miché'e miyen rujímua'a mena'a tiraaxí'epi'intare'en temua'a naa, a'ij ti té'umua'atze í ru tzajta'a í ti xí'epi'in 'een í Dios jemi.

6 A'íjna ti ayén tirá'amitiejte'e ti seíj xicáara'an jetze jaítze'e ruxe'leve'e, ayée pu tiraaxí'epi'intare í tavástara'a jemi. Ajta a'íin ti nain tí'licua'a, ayée pu ajta ríci í tavástara'a jemi, a'iné a'íjna í ja'ati ajta pu rí'i tiratá'aca í Dios. Ajta a'íin ti caí nain tí'licua'a, a'íi pu ayén che'atá na'a tí'licua'a í tavástara'a jemi. A'íi pu ajta rí'i tiratá'aca í Dios.

7 Ayee pu'u, a'iné tetíj tena'a pua'amé iteen, capu ja'atí ayén ruseíj ruuri. Capu ajta ayén ruseíj mí'ini.

8 Tí pua'a tiyen i'irúuri, ayée tu i'irúuri tej ti rí'i tiraatá'an í tavástara'a na'ari ti pua'a tiyen huácuini, ayée tu che'atá tena'a cui'ini tej ti huatátatuiire'en í tatevij jime'e te'íjna jemi. A'íj pu jín, capu amín a'ij ti pua'a tiyen i'irúuri nusu ti

pua'a tiyen huácu'i'ini. Teuche'e tu tavástar'a'a jetze ajtéme'ecan.

⁹ A'íj pu jín, Ciríistu'u ayén huamí'i, ajta a'itáaraa huá'a tzajta'a í mí'ichite ti ij a'ín ayén hua'avastara'a pu'éene'e á'ara'ani a'ímej í mej meri huácuui, ajta a'ímej í mej mauj i'irúuri.

¹⁰ Pajta mú'ee, í pej caí xi tirú'umua'aree temua'a naa, ¿a'iné 'een jín piyen rá'axijte'e í a'ihuáara'a? Pajta mú'ee, í pej nain jín ti'itá'aca, a'iné 'een jín piyen raxiéehua pe'íjna í a'ihuáara'a. Capu a'atzu ayén tiraavíjte'e sej siyen rijca, a'iné naíjmi'i tu tiyen huataseíjre'esin a'íjna jemi í Dios ti ij a'ín ayén tá'uxijte'en naíjmi'ica itejmi.

¹¹ Ayee pu xaa ne'u té'eyu'usi'i tijín:
Ayee pu ti'ixa a'íjna í tavástar'a'a tijín:
A'iné nee nu ruuri, ayée pu ti'ayajna,
matíj mena'a pua'amé
mej yen chaanaca japua seijre'e,
a'í mú títunutaxi'isin ineetzi jemi.
A'í mú majta, miyen rí'i tinaatá'asin
me'íjna jime'e í nej Dios pú'een.

¹² A'íj pu jín, a'achú tej pua'amé tej yen seijre'e, naíjmi'i tu tiyen tiu'utaxájta mé jéjre'e í Dios jemi a'íj tej ti'itíj jín huaríj.

Tej nu'u caí ca'aníjra'a raatá'an í ta'ihuaara'a t'íj ti'itíj jín auté'itze

¹³ A'íj pu jín, tiché'e tiyen raatapuá'ajta tej tiyen té'ataxijte'e tajímua'a. Aru tiché'e tiyen raaxí'epi'intare'en í ta tzajta'a tej ti caí ché'e ti'itíj jín raatamuári'eristen í ta'ihuaara'a, nusu tej ti caí ché'e ca'aníjra'a raatá'an ti ij ti'itíj jín hua-muá'itichen í Dios jemi.

14 Ayee nu tirú'umua'aree inee, a'iné ayée nu tiú'unamuajri'i ne'íjna jemi í tavástar'a, a'íjna í Jesús ti ayén ti'ayajna. Tíj na'a ti seíj racua'aca ti tí'icua'iri'i pú'een, capu ruseíj na'a raxana'ave'e a'íjna ti racua'aca. Mí ajta, ti pua'a a'íjna jemi í ja'ati ayén tirá'amitiejte'e ti ti'itíj ayén xána'avi'ire'e, a'íjna jemi pu xaa ayén 'een, ti ayén xána'avi'ire'e.

15 Tí pua'a piyen ca'aníjra'a ratá'aca í a'ihuáara'a ti a'ín caí ayén racua'aca í ti'itíj í pej xaa racua'aca, ri'iríista a'ame pej raapuaíjtzite'en í tzajta'an a'iné, a'íjna jemi, a'í pu xána'avi'ire'e a'íjna ti ráacua. Capej xí'epi'in huaríj. Capej xaa ne'u raxí'eve'e í a'ihuáara'a pe'íjna jime'e pej ca'aníjra'a raatá'a ti ayén huárini a'ij ti tiraapuaíjtzitare. Capej mú'ee rá'apua'ajte'e í a'ihuáara'a a'iné Ciriístu'u pu ari jetzen me'ecan huamí'i.

16 Capej ché'e piyen ti'itiá'acha'ii. Na'ari caí, ayée mú seica miyen ti'ijxáatzi'ire'e muá'ara'ani me'íjna ti ayén timuá'amitiejte'e ti xí'epi'in 'een.

17 Ayee nu tejá'amua'ixaate'e a'iné a'íjna ti ayén titaací'i ti Dios ayén tí'ita'aijte'e naíjmi'ica ite-jmi, capu ayén a'íjna jín tej tiyen tí'icua'a na'ari tej tiyen ye'eca. Capu xaa ne'u, sino ayée tu ri'éene'ecán jín huateájturaa í Dios jemi. Teajta rí'i titeeteájturaa í ta tzajta'a. Ajta, a'í pu ca'aníjra'a taatá'a a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios tej ti tiyen huatátatemua'ave'en.

18 Jee xaa ne'u, ja'atí ti na'a ti ayén ravaire'e í Ciriístu'u, a'íjna í ja'ati ayée pu rí'i tiratá'aca í Dios. Majta me'ín í teite, ayée pu ajta hua'aráanajche ti ayén tí'ijri'ire a'íjna í ja'ati.

19 A'íj pu jín, tiché'e tiyen ahuátaca'anen tej ti tiyen rí'i ti'itítacha'íi tej tiyen ta'ihuaamua'a tá'ara'ani temua'a naa, tej teajta rí'i huátaruuren tajímua'a tej ti jaítze'e raayí'itihua'an a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios.

20 Caxu se'íjna jín raaté'uunan se'íjna ti Dios ayén raateájtuaa huá'a jemi í á'amua'ihuaamua'a se'íjna jime'e sej nain tí'icua'a. Naa pu ti'irí'een tíj na'a ti tí'icua'iri'i. Mí ajta, ti pua'a ja'atí a'íjna jín ca'aníjra'a raatá'an í ru'ihuaara'a ti a'ín ihuáare'ara'an ayén ráacua'ani a'íjna ti rajpuaíjtzí í Dios jemi, a'íj pu jín ayén auteáturaasin í Dios jemi a'íjna í ja'atí ti ayén ca'aníjra'a raatá'a í ru'ihuaara'a.

21 A'íj pu jín, jaítze'e pu ayén tiraavíjte'e pej caí piyen racua'aca í hua'ira'a ca'ín pej caí piyen raye'eca í nahuáj. Jee xaa ne'u patá'aj caí piyen ti'itíj jín a'ij huárini ti ayén ca'aníjra'a raatá'acare'en ti a'ín a'ihuáara'a ti'itíj jín auteáturan í Dios jemi.

22 Tí pua'a ayén timuá'amitíejte'e ti ayén ti'irí'een í Dios jemi pej piyen ti'itíj huácua'ani, patá'aj piyen aseíj pena'a avíitzi jín tirú'umua'areere. Capej piyen tí'ixajta mé jéjre'e, teite tzajta'a. Ché'e huaújtemua'ave'en a'íjna í ja'atí ti caí rumua'atzíira'a jín á'ujxíjte'e a'íjna jime'e a'ij ti ti'itíj jín ríci, a'iné a'íi pu ari ayén tiraaxí'epi'íntare ti ayén ti'irí'een í Dios jemi.

23 Mí ajta a'ín í ja'atí, ti pua'a caí xí temua'a naa tiraaxí'epi'íntare ti ayén ti'irí'een í Dios jemi ti ij ti'itíj huácua'ani, ti pua'a ayén racua'aca, a'íi pu a'íjna jín a'uxíjte'en ti a'ij pua'a ríci a'iné a'íi pu caí té'atzaahuate'e ayén ráacua. Ajta, ti'itíj

ti na'a ti ja'atí ayén jín ríci, ti pua'a caí ayén tiraaxí'epi'íntare ti ayén ti'irí'een í Dios jemi ti ayén huárini, a'í pu a'íjna jín auteáturaasin í Dios jemi ti pua'a ayén rijca, a'iné capu té'atzaahuate'eca'a.

15

Tej nu'u rí'í tihua'atá'acare'en í taxí'ej teite

¹ Teajta iteen, i tej temua'a naa tirú'umua'aree a'ij ti 'een í Dios jemi, ayée pu tiraavíjte'e tej te'utáviicua'i te'íjna jime'e a'ij mej tí'ijrí'ire a'íime í mej caí xi yaú'itie temua'a naa í Dios jemi. Tiché'e caí tiyen tena'a rahuauca itejmi jime'e a'ij ti titá'amitiejte'e, sino tiché'e rí'í tihua'utá'an í seica.

² Ayee pu titaavíjte'e itejmi, a'achú tej pua'amé, tej ti rí'í tiraatévaire'en í ta'ihuaara'a ti ij a'ín jaítze'e raayí'itihua'an a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios.

³ Ayee pu xaa ne'u Ciríistu'u ajta ayén huaríj. Capu ayée na'a rahuauca'a a'ij ti tira'aránajcheca'a, sino ayée pu tira'ará'aste a'ij ti té'eyu'usi'i tijín: “Ayee pu neetzi japua rájve mej na'ajteá'axi'ín mú'eetzi jetze me'ecan.”

⁴ Ayee pu'u, a'iné nain tíj na'a ti a'ájná'imua é'eyu'usi'ihuaca'a, ayée pu 'een jín té'eyu'usi'ihuaca'a tej ti jetzen huátamua'aten, ti ij a'ín ti é'eyu'usi'ihuaca'a ca'aníjra'a taatá'acare'en tej ti tiyen te'utáviicua'i, teajta tiyen rachú'eve'e ti Dios ayén tu'irájtuaani.

⁵⁻⁶ Ajta a'ín Dios ti ayén ca'aníjra'a amuaatá'aca sej si siyen huateújca'anen, ajta sej si te'utáviicua'i, ché'e a'ín ajta amuaatá'acare'en sej rí'í titetiújcha'í rujímua'a sej si siyen ru'ihuaamua'a

xá'ara'ani temua'a naa a'achú sej pua'amé. Ché'e Dios rí'i tejamuaatá'acare'en a'íjna jime'e sej sej siyen rá'astijre'e í Círíistu'u ti ajta i'i Jesús, sej si najmi'i siyen rí'i tiraatá'an se'íjna í Dios ti ya'upuáara'an pú'een í tavástarala, a'íjna í Jesús ti ajta i'i Círíistu'u. Setá'aj siyen rí'i tiraatá'acare'en a'achú sej tirú'umua'aree í á'amuatzajta'a.

Naíjmi'ica pu nu'u tihuá'aci'iti í niuucari í mej jín huataújtemua'ave'esin

⁷ Setá'aj siyen che'atá sena'a ancuré'ujvilitin sej seajta sej a'ij ti Círíistu'u ajta amua'ancuré'eviliti mú'ejmi sej si siyen se'íjna jín rí'i tiraatá'an í Dios.

⁸⁻⁹ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e ti a'íjn Círíistu'u ayén a'íjna jín te'enteájrupi ti ij hua'utévaire'en a'ímej í mej runavij a'antisí'iche a'íjna jime'e mej miyen ráamua'aree ti Dios tzáahuati'íra'a jín araúraste a'ij ti ari te'ataújratziiri'i. Círíistu'u pu nain jín te'ataújratziiri'i huá'a jemi í huá'ahuaacixa'astemua'aci'i mej mi a'íjme í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecantaca'a majta miyen rí'i tiraatá'asin í Dios me'íjna jime'e ti a'íjn huá'ancu'uvajxi. Ayee pu té'eyu'usi'i tijín:

A'íj nu jín rí'i timuaatá'asin huá'a tzajta'a a'ímej í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan.

Ayee nu ti'ichuíca na'ame

nej ni ne'íjna jín rí'i timuaatá'an.

¹⁰ Ajtahua'a ayén tijín:

Setá'aj huataújtemua'ave'en huá'a jamuan

í teitestemua'ame'en í Israél teecan,

mú'een mi sej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan.

¹¹ Ajtahua'a sej ayén tijín:

Setá'aj rí'i tiraatá'an í tavástarala,

naíjmi'i mú'een, a'achú sej pua'amé,
 mi sej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan.
 Setá'aj seajta siyen tiu'utáchuiica í jemin
 sej se'íjna jín rí'i tiraatá'an, naíjmi'i mú'een,
 mi teite, mi sej yen huachéjme chaanaca
 japua.

¹² Ajtahua'a, ayén tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Isaías
 teecan
 tijín:

Seij pu airaújnejjte'esin a'íjna jetze í Isaí.
 A'íi pu ayén huatasejre'esin
 ti ij ayén tíhua'uta'aíjte'en naíjmi'ica a'ímej í
 mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan.

Majta a'íime, ayée mú rájchu'eve'esin
 tí'ij a'íin hua'irájtuaani.

¹³ Ajta a'íin í Dios ti ayén ca'aníjra'a
 tatá'a tej ti tiyen raachú'eve'en, ché'e a'íin
 ayén rí'i tejamuaatá'an sej si jeíhua huáp'i
 huataújtemua'ave'en, ti ij ajta amua'anpuá'ajte'en
 temua'a naa se'íjna jime'e sej siyen rá'astijre'e
 se'íjna í tavástara'a. Ché'e a'íin ajta ayén rí'i
 tejamuaatá'an sej si jaítze'e siyen raachú'eve'en
 se'íjna jime'e sej se'íjna jetze araújca'ane í
 xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

¹⁴ Ayee pu tiná'amitiejte'e ineetzi ti ayén
 ti'ayajna mú'ejmi jime'e sej siyen nain jín rí'i
 titetiújcha'íi sej seajta sej. Nain xu ú'umua'aree
 í ti ruxe'eve'e, seajta siyen raayí'iti sej si hua'úriti
 sej seajta sej.

¹⁵⁻¹⁶ Ayee nu jeíhua ahuánca'ane nej ni
 niyen tejamuaatayú'use'en tí'itíj jime'e. Capu
 tí'iseicaj na'a, canu neajta tí'itziine'eca'a nej
 niyen huaríj, sino ayée nu neajtahua'a tí'itíj jín

amua'utámua'areeri'i ne'íjna jime'e, a'iné Dios pu ayén tinaa'íjca. Ayee nu ne'íjna jín te'enteájrupi nej ni tiu'utévaire'en í Dios jemi. Neajta nu ne'íjna jín antínmua'aree nej niyen raatévaire'en í Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús, nej ni niyen tihua'utá'ixaate'en a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan a'ij ti ari huaríj í Dios. Ayee mú éene'e muá'aju'u tíj muai'ivévri ti seij raateájtuaa í Dios jemi ti ij ayén rí'í tiraatá'an.

Jee xaa ne'u, a'ín í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'í pu ayén huá'aruuren mej mi miyen urarí'ene'acan jín huateáturan í Dios jemi.

¹⁷ A'íj nu jín huápi'i huatántemua'ave'e jemin í Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús ne'íjna jime'e nej niyen ravaire'e í Dios.

¹⁸⁻¹⁹ A'íj nu'u jín niyen á'anca'ane nej tejamuá'ixaate'en ne'íjna jime'e ti Ciríistu'u ari ayén tiú'uruu a'íjna jime'e nej ravaire'e mej mi me'ín í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan miyen ra'ará'astijre'en me'íjna í Dios. Ayee mú 'een jín rá'astijre'e me'íjna jime'e mej miyen ráanamujri'i a'ij nej tiu'utaxájtaca'a, majta miyen naaseíj ineetzi a'ij nej ti'ítíj jín huaríj, nej niyen huaríj ti huápi'i ruxe'eve'e, í mej jín a'ij te'utaseíj, a'iné Dios pu raateájtuaa í rumuári'eri'ire'ara'an ineetzi jemi a'íjna jime'e nej ne'íjna jetze aránca'anejca'a í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

A'íj nu jín nain japua neri tihua'utá'ixaa ne'íjna í niuucari ti jíme'en raxa í Ciríistu'u. Nainjapua tíj na'a a'uun mej huachéjme u Jerusalén, neajta méyee a'u mej e'eré'ete'ecaa ajta nena'a caí ne'uun imuá a'atanéj ne'újna a'u mej a'uchéjme tíj na'a ti

a'uun huatacá'a u Ilírico, nain nu jín tihua'utá'ixaa í Ciriístu'u jetze me'ecan.

20 Tíj na'a nej a'utéjche nej ra'ará'astijre'en í tavástara'a ti yú e'iré'ene, ayée nu ahuánca'ane nej niyen tihua'utá'ixaate'en í niuucari jime'e a'u mej caí xi ja'anáj yá'unamuajri'i, nej ni caí niyen che'atá nena'a ne'íjna jetze autéjcheni a'u ti ari sejí teja'umuárij.

21 Mí neajta inee, ayée nu huaríj a'ij ti té'eyu'usi'i tíjín:

A'íí mú raseijran me'íjna

í ti caí xi ja'atí a'íjna jín tihua'utá'ixaa.

Majta mú yaú'itiée muá'aju'u me'íjna

í mej caí xi ja'anáj ráanamujri'i.

Pablo pu nu'u á'uye'imí'í u Roma

22 A'íj pu jín, mu'ití mú naatá'ijmíjri'i nej caí niyen ne'uun a'atanén mú'ejmi jemi.

23-24 Aru íjii, a'iné capu ché'e mé'e é'eri'iri nej ne'uun teja'umuári'en tíj na'a ayun ti huacá'a, ajta a'iné pu'uri tejauume a'achú pua'an nine'ira'a nej niyen tí'ijxe'eve'e nej amujaja'uvé'emuaare, ayée nu tí'imua'atze nej niyen huárini net'íj ne'uun á'ume'en u España. Ayee nu tí'ijxe'eve'e inee nej ne'uun amujaja'utéseijra net'íj ne'uun á'ume'en, tej ti a'atzu huátatemua'ave'en tajímua'a, sej si seajta naatévaire'en nej ni neajtahua'a u á'ume'en a'u nej á'ume.

25 Mí neajta inee, íjii, u nu a'umé'e na'ame u Jerusalén nej ni hua'utévaire'en a'ímej í mej me'uun é'eche í ta'ihuaamua'a, í mej Dios jemi seijre'e.

26 Majta a'ímej í mej me'uun Macedonia huachéjme, majta a'ímej í mej me'uun Acaya é'eme'ecan, ayée pu hua'aránajcheca'a mej ti'itíj hua'utá'an a'ímej í mej caí a'ij tí'ijviicua'i, í mej me'uun é'eche u Jerusalén.

27 Ayee pu tihua'aránajcheca'a mej miyen huárini. Jee xaa ne'u, ayée mú tihuá'acha'íire'eca'a, a'iné a'íime í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan, ayée pu tihua'ucí'í mej ra'ancuré'an me'íjna í ti jín Dios rí'í tihua'utá'a a'ímej í mej Israél jetze ajtéme'ecantaca'a. A'íj mú jín, a'íime í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan miyen tihuá'acha'íire'e mej miyen ti'itíj tihua'utá'an me'íjna í mej jín huateújvaire'en.

28 Ayee nu amuacáí hua'utátuiire'esin ne'íjna í mej tiu'utá'a í ta'ihuaamua'a. Netí'ij nain jín ra'anticí'in, aj nu ni ne'uun a'umé mú'ejmi jemi. Neajta á'iyen u a'umé'e na'ame u España.

29 Ayee nu rú'umua'aree ti ayén té'eme a'ájna netí'ij ne'uun á'ume'en mú'ejmi jemi ti a'ín tavástara'a ayén nain jín rí'í titaatá'an naíjmi'ica itejmi. Capu ti'itíj a'ij tita'aturáate'e a'ame.

30 Ayee nu tejá'amuahuavii, ne'ihuaamua'a, mi sej seajta ra'ará'astijre'en í tavástara'a, a'íjna í Jesús ti ajta i'i Ciríistu'u, sej si siyen tinaatévaire'en se'íjna jime'e í nej jín tí'itese'e. Setá'aj siyen tí'ijhuaviira í Dios ineetzi jime'e.

31 Setá'aj siyen tí'ijhuaviira ti ij a'ín Dios ayén nu'irájtuaani mej mi caí a'ij neruure a'íime í mej caí miyen ra'ará'astijre'e í tavástara'a, a'íime í mej Judea huachéjme. Setá'aj seajta siyen rahuaviira mej mi me'ín í mej Dios jemi seijre'e, í mej

Jerusalén é'eme'ecan, mej mi miyen ra'ancuré'an í nej jín hua'utévaire'en.

³² Ayee xu huárini nej ni ne'uun á'ume'en mú'ejmi jemi ti pua'a Dios ayén neetá'acare'en, tej ti tajímua'a huatátatemua'ave'en, tej ti teajta ca'aníjra'a huatáta'an seij teajta seij.

³³ Ajta a'íin í Dios ti rí'i ta'anpuá'ajte, ché'e a'íin ayén huateáuran naíjmi'ica jemi, mú'ejmi. Ché'e ayén teja'uré'enen.

16

Pablo pu huá'ateujte'e í ru'amiigustemua'a

¹ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e ne'íjna jime'e í ta'ihuaara'a ti 'íita'a, a'íjna í Febe. A'í pu huá'avaire'e a'ímej í mej e'etiújse'iri a'ujna já'ahua'a Cencrea.

² Ayee nu tejá'amuahuavii sej si siyen ra'ancuré'evi'iti temua'a naa a'ij ti tiraavíjte'e itejmi jemi, i tej Dios jemi seijre'e. Setá'aj siyen ra'ancuré'evi'itin a'iné a'í pu ajta rá'astijre'e í tavástara'a. Setá'aj siyen nain jín raatévaire'en tíj na'a ti tirá'aturaate'e, a'iné a'í pu ari mu'iicáca huatévai í teite, ajta pu neetzi huatévai.

³ Setá'aj hua'utateújte'en se'ímej í Priscila, seajta se'íjna í Aquila. A'í mú majta miyen neetzi jaman tí'imuarí'e tej ti naíjmi'i raatévaire'en te'íjna í Círíistu'u ti ajta i'í Jesús.

⁴ A'í mú miyen huataúra'a mej mi neetzi japua huániuuni. Ayee mú tén me'íjna jín huácuii. Jé'ecan nu ne'íjna jín tí'intemua'ave'e. Majta a'íme, ayée mú majta tiú'ujtemua'ave'e matíj

mena'a pua'amé í mej e'etiújse'iri, a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

⁵ Setá'aj seajta hua'utateújte'en a'ímej í mej a'uun e'etiújse'iri a'u mej é'eche a'íjna í Priscila, ajta a'íjna í Aquila. Setá'aj seajta siyen tiraatateújte'en se'íjna í ne'amiigu í Epeneto, ti a'uun é'eche u Acaya ti ayén amuacá huataújtuiiri'í í Círístu'u jemi.

⁶ Setá'aj siyen tiraatateújte'en se'íjna í María, a'íjna ti ari jeíhua tiu'umuáriej mú'ejmi jemi.

⁷ Setá'aj seajta hua'utateújte'en se'ímej í Andrónico, seajta í Junias. A'íí mú majta nee jamuan aiteánami'ihuaca'a. Majta a'íime í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, a'íí mú temua'a naa huá'amuajte me'íjna í mej hua'apua, í mej majta amuacá ra'ará'astijre í Círístu'u nee caí inee.

⁸ Setá'aj siyen che'atá sena'a tiraatateújte'en se'íjna í Ampliato, í nej jeíhua raxí'eve'e í tavástara'a jemi.

⁹ Ayee xu seajta tiraatateújte'en se'íjna í Urbano ti ta jamuan ravaire'e í Círístu'u. Setá'aj siyen tiraatateújte'en se'íjna í Estaquis, í ne'amiigu í nej neajta jeíhua raxí'eve'e.

¹⁰ Setá'aj se'íjna huatatéujte'en í Apeles. A'íí pu jeíhua rá'uviicua'iri'í í Círístu'u jetze me'ecan, ajta ayée pu tiu'utéemua'iti. Setá'aj siyen hua'utateújte'en se'ímej í mej Aristóbulo jamuan é'eche.

¹¹ Setá'aj seajta raatateújte'en í ne'ihuaara'a, se'íjna í Herodión. Ajta a'íime í mej Narciso jamuan é'eche, í mej majta rá'astijre'e í tavástara'a, setá'aj siyen che'atá sena'a tihua'utateújte'en.

12 Setá'aj seajta se'ímej huatatéujte'en a'íjna í Trifena, seajta se'íjna í Trifosa. A'íi mú 'úucaj pú'een, í mej majta jeíhua huápi'i tí'imuari'e í tavástarala jemi. Setá'aj siyen raatateújte'en se'íjna í Pérsida, í ne'amiigu í nej neajta jeíhua raxí'leve'e. A'ii pu a'íin pú'een se'íj í 'íita'a tí ajta jeíhua huápi'i ari tiu'umuáriej í tavástarala jemi.

13 Setá'aj seajta raatateújte'en se'íjna í Rufo, tavástarala tí ra'antíhua'u. Setá'aj seajta siyen raatateújte'en se'íjna náanajra'an a'íjna í Rufo, a'iné a'íi pu ayén tináacha'íi cumu nej yaujra'an íi pú'eene'en.

14 Setá'aj siyen hua'utateújte'en se'ímej í Asíncrito, seajta se'íjna í Flegonte, seajta se'íjna í Hermas. Setá'aj siyen che'atá sena'a hua'utateújte'en í seica, se'íjna í Patrobas, seajta se'íjna í Hermes, seajta a'ímej í ta'ihuaamua'a í mej huá'a jamuan e'eré'etei.

15 Setá'aj seajta se'ímej huatatéujte'en se'íjna í Filólogo, seajta se'íjna í Julia, seajta se'íjna í Nereo, seajta í juutzeájra'an tí 'íita'a, seajta se'íjna í Olimpás, setá'aj seajta siyen hua'utateújte'en naíjmi'íca a'ímej í mej huá'a jamuan e'eré'etei, í mej majta Dios jemi seijre'e.

16 Setá'aj seajta siyen hua'utateújte'en se'íj seajta se'íj a'íj tí tiraavíjte'e í Dios jemi. Matíj mena'a pua'amé í mej e'etiújse'íri mej mí raanájche í Dios, naími'í mú miyen tejá'amuateújte'e.

17-18 Ayee nu tejá'amua'íxaate'e tzáahuati'íra'a jíime'e, mú'een, ne'ihuaamua'a. Rí'í xu'u mú'een a'ímej jemi í mej ca'aníjra'a amuaatá'aca sej sí já'íta'a a'utácíne, majta miyen

á'amuamuarí'eriste'e sej siyen auté'ítzen í Dios jemi. A'íí mú meri ajtacíj a'íjna jetze a'ij sej seri tíraarí'ire. Caxu huá'a jamuan á'ujujhua'ane'en, a'iné matíj mena'a mej miyen 'een, camu a'atzu ravaire'e í tavástara'a, a'íjna í Ciríistu'u. Rujíimua'a mu'u ravaire'e. Ayee mú me'íjna jín huá'acuanamua í teite í mej caí ti'itíj jín á'atura. Ayee mú me'íjna jín tihuá'a'ixaate'e niuucari jime'e ti ayée na'a naa namuajre'e, nusu ti'itíj í mej jín ahuaújtzaahuate'en a'íime í mej miyen ranamua.

¹⁹ Naími'i mú meri miyen ráanamujri'i sej seri rá'astijre'e í tavástara'a. A'íj nu jín huápi'i netémua'ave'e mú'ejmi jime'e. Mí neajta inee, ayée nu tí'ijxe'eve'e sej siyen támua'aree sej si siyen rijca a'ij ti ayén tiraavíjte'e í Dios jemi, sej si seajta caí siyen huataúra'an sej siyen rijca se'íjna jime'e ti a'ij pua'a 'een.

²⁰ Ajta a'íin í Dios ti rí'i ta'anpuá'ajte, ca'anacan pu nain jín ra'antipué'ajte'esin a'íjna í Satanás, ti ij ayén amuaatá'an sej nain jín raatémua'itín se'íjna í tiyaaru'u.

²¹ A'íí pu ayén yé á'amuaatéujte'e a'íjna í Timoteo, ti ne jamuan tí'imuari'e. Yé mú majta á'amuateujte'e í ne'ihuaamua'a a'íjna í Lucio, ajta í Jasón, ajta a'íjna í Sosípater.

²² Neajta inee, i nej i'i Tercio, i nej neajta niyen rá'ayu'uxa í Pablo jetze me'ecan ne'íjna i yu'uxari, nee nu neajta á'amuateujte'e í tavástara'a jetze me'ecan.

²³ Ajta a'íjna í Gayo, í nej jemin yé huaca ajta ti rí'i tihua'atá'aca naíjmi'lica a'ímej í mej miyen yé tiújse'iri meyajna, a'íí pu ajta yé á'amuateujte'e.

24 Majta a'ñime, í Erasto ti a'íjna jín ti'itějvee íiye chajta'a ti tumin tíse'iri, ajta a'íjna í ta'ihuaara'a, a'íjna í Cuarto, a'ñi mú majta yé á'amuateujte'e.

I ti jín ra'antipué'ajte

25 Tiché'e tiyen rí'i tiraatá'an te'íjna í Dios ti ayén raayí'ti ti ca'aníjra'a amuaatá'an sej si siyen rí'i titetiújcha'ñica a'íj nej tejá'amua'ixaate'e ná'ayeli ne'íjna jime'e í niuucari ti jíme'en raxa a'ij ti huaríj í Jesús ti ajta i'í Ciríistu'u. A'íjna í niuucari, a'ii pu a'ñin pú'een í ti Dios jín ari titaataseíjrate a'íjna ti ayén rú'avaataca'a tíj na'a ti Dios raatétaahuaca'a í chaanaca ti yú e'iré'ene.

26 Mí ajta íjii, Dios pu ari titaataseíjrate. A'íjna í Dios ti seijre'e tíj na'a rusén jime'e, a'ñi pu ayén tiu'uta'aíjtaca'a tej tiyen ráamua'aree te'íjna jetze í mej jetzen ra'utéyu'uxaca'a a'ñime í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. Ayee pu tí'ijxe'eve'e mej mi náimi'i matíj mena'a pua'amé í mej íiyen seijre'e í chaanaca japua, mej mi rá'antzaahuate'en, majta ra'ará'astijre'en í jemin.

27 Tiché'e tiyen rí'i tiraatá'acare'en tíj na'a rusén jime'e te'íjna í Dios ti a'ñin ruseíj nain jín támua'aree. Tiché'e tiyen rí'i tiraatá'acare'en a'íjna jime'e ti ta japua huaniú a'íjna í Jesús ti ajta i'í Ciríistu'u. Ché'e ayén teja'uré'enen.

**I niuucari ti jejcua, ti ajta jime'en ra'axa
a'ijna i tavastara'a, i Ciriistu'u ti ji'i Jesús ti
tu'irájtuaa**

**New Testament in Cora, El Nayar Presidio De Los
Reyes; crn (MX:crn:Cora, El Nayar)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cora, El Nayar

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cora, Presidio de los Reyes [crn], Mexico

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cora, El Nayar

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

10f6cd13-ea38-5c62-beee-25cf942ce3aa